

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 480 d broj 752

VPA

Roe Richmond

PROGNANIK IZ MONTANE

Roe Richmond

PROGNANIK IZ MONTANE

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog
odbora Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR
Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar
Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb,
Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-089, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i
odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NIŠPRO
Vjesnik, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Roe Richmond: **Prognanik iz Montane**
Naslov originala: Montana Bad Man
Copyright: VPA
Recenzija: Branko Kosec
Prijevod: Miroslav Kiš
Laso broj 752 izlazi 11. 3. 1988.
u nakladi od 62.500 primjeraka

I

Šest mula u zaprezi jače je povuklo teška teretna kola kad su se u daljini pojavila svjetla Caprocka. I životinje kao da su osjetile da se bliži kraj naporna puta.

Faris Dodrill iz navike pucnu bičem iznad njih. Nije se rado-vao povratku kući. Osjećao se napušteno, šuplje, beznadno, kao da je uхваćen u zamku pri pomisli na svoju ženu Sadu i njezinog oca, svojega tasta Vandiveera Storma, vlasnika pre-vozničke tvrtke, za kojega je ra-dio ovaj posao. Dodrill bi više volio kaubojski posao, više je volio jahati, no to je bilo teško objasniti njegovoj ženi. Isticala je kako vozač teretnih kola više zarađuje.

Ušavši u Caprock, u poznatu ulicu, Dodrill pomisli kako mu je gradić, nekada drag, sada po-stao nekako tuđ. Dodrillu je već trideset godina, a još ništa nije ostvario od svojih snova, plano-va. Čak ni približno. Valja se micati odatle, i to što prije, jer poslije tridesete vrijeme prolazi brzo, vrlo brzo.

Utjeravši zapregu u dvorište, vidje da još gori svjetlo u Stor-movu uredu. Njegov je tast naj-

pohlepnija svinja u Montani. Radi dan i noć zbog prokletog novca, a i od svojih radnika očekuje da rade tako, naravno, ne dajući veću plaću za preko-vremene sate.

Skladišni predradnik, stari John, ponudi mu pomoć pri is-tovaru, no Dodrill mu reče ka-ko je preumoran, te ne namje-rava istovarivati robu.

Vanu Stormu, svome šefu i tastu, ušavši u njegov ured, reče to isto, samo oštrije: plaćen je da vozi robu, a ne da je istova-ruje.

— I danas kasniš — primijeti Storm, podigavši s hrpe papira na stolu veliku kudravu glavu.

— Kasnim — suho odgovori zet, upisujući u knjigu vrijeme dolaska.

— Jesi li opet imao poteško-ća?

— Nisam.

— Previše se gradiš nezavi-snim. Mogao bi uskoro to i po-stati — gotovo mu zaprijeti ot-puštanjem tast. — No ne žalim se, sve dok opet ne izgubiš čitav tovar robe.

— Svakako se to može dogo-diti — očito ne prvi put primije-ti na to Dodrill.

– Samo je čudno što se to događa baš tebi. Ljudi svašta pričaju, osobito otkako su čuli da je tvoj brat Tucker u Angwinovoj družini, koja ti je otela tu robu.

– To je prokleta laž – prasnju Faris Dodrill. – A ako je zaista postao odmetnikom, onda ga je na to natjerala samo njegova žena Roxanne. Vaša kći!

– Možda i jest – slegnu Van Storm ramenima. – Divlja je kao i on. Roxie nije kao Sada, kao što ni njezina mati ni izdaleka nije bila slična Sadinoj. A kako ste ti i Sada u posljednje vrijeme, sine? Prezaposlen sam, te je odavna nisam posjetio. Što se to s vama događa? U početku ste bili ljudi jedno za drugim. Je li to zbog toga što ste izgubili maloga Farisa? Krivite jedno drugo zbog požara u kojem vam je stradalo dijete? Čovjeku je žao kad vidi da mu je kći nesretno udana. Pogotovu obje kćeri. Jesi li ikada pomišljao na razvod?

– Pokušao sam razgovarati o tome – kimnu Dodrill. – No, sa Sadom se više ne može ni razgovarati.

Izašavši na ulicu, Dodrill je i dalje potišteno razmišljao kako bi trebalo da ode iz toga grada. Odjednom ga obuze čežnja za Banburyjem i onim što je blizu toga gradića, preostalo od obiteljskog ranča Dodrillovih. Volio bi opet vidjeti svojega dvije godine mladeg brata Tucka, staroga Boa Tafernera i Barneya Morlanda. Pritrča mu gomila djece. Razočaraše se kad im reče da ga nisu na putu zaustavljali nikakvi banditi. Ni Bossy Angwin ni Pete Yurick iz

njegove družine. Dodrill dade djeci da nose njegovu vinčesterku. Voljela su ga sva djeca i svi psi u gradiću. Možda zato što je u srcu i sâm još uvijek bio veliko dijete. A on je u njima gledao vlastitog izgubljenog sina, zamišljao je koliki bi bio.

Pred Comstockovom trgovinom gradski šerif Tone Malam slasno je jeo kruške iz konzerve. Ispod gustog brka, kao u morža, objasnio Dodrillu, kako, otkako je ostavio piće, voli slatkiše i voće.

Kad Dodrill reče da na putu nije imao nikakvih poteškoća, šerif ocijeni da se Angwinova banda vjerojatno povukla u Wyoming.

– Zar nema više ni krađe stoke? – upita Dodrill.

– Barem ja odavna ni za jednu nisam čuo – odgovori šerif.

– Nego, Dode, htio sam te pitati... Ali, dobro, znam da žuriš kući, jedva čekaš da se odmoriš.

Dodrill produži ulicom. Vjerojatno ga je i šerif htio pitati o govorkanjima da mu brat Tuck jaše a Angwinovom bandom. Ili je, možda, htio nešto reći u vezi s njegovom ženom Sadom? Dodrill je bio našao kako mu žena s nekim ljubaka, dok je on na putu. Nije za to baš mario, ali mu ne bi bilo drago da se neki mjesni pijevac počne hvalisati, kukuričući o tome po barovima. Sada mu je još uvijek bila žena.

Da zatomi sve te osjećaje i misli, treba mu dobro piće. Neće se, međutim, napiti javno, u salunu, nego kod kuće. Toliko da se, ovako umoran, što prije uspava. No kod kuće ga čeka Sada, s ovim svojim prokletim pogledom u očima i još prokletijim opakim jezikom. Razmi-

šljajući, dakle, kako bi trebalo da pode ravno kući, Dodrill ipak skrenu prema salunu »Home Range«.

II

— Opet kasniš? Zar te je opet presrela banda i oduzela ti robu? Znaš, nanosiš u posljednje vrijeme gubitke svom tastu — dobaci Dodrillu, na njegovu putu do saluna, zamjenik šerifa Drew Opplet.

Bio je to visok i razvijen momak, debelih usana i neobično zubat.

— Žao mi je što ću te razočarati — odbrusi mu Dodrill — no nije mi se ovaj put dogodilo ništa.

Riječ po riječ i napeti Dodrill gotovo da izazove zamjenika šerifa na obračun revolverima. Opplet se ipak povuče, bojeći se, kako je rekao, da bi Dodrill upotrijebio pušku. Dobaci mu kako pažljivo čeka da Dodrill prekrši zakon, a onda će dobiti što je zaslužio. Dodrill prezirno pljune za njim.

Taj šerifov zamjenik odavno je za Dodrilla postao simbolom svega što je mrzio u ovom gradu.

Opplet je svojedobno udvarao Sadi i htio se njeome oženiti. Kamo sreće da se to dogodilo! Jednoga dana morat će ga barem pošteno premlatiti! U salunu Dobrill sretne svoje prijatelje iz mladih dana, Eda Quilla i Shepa Linderhala. Upitaše ga boji li se još žene, dobacivši mu kako zapravo Sada nosi i hlače i bič, a ne on. Bilo je to prijateljsko zadirkivanje, no Dodrill shvati kako ima još vrlo malo zajedničkog s tim nekadašnjim prijateljima. Zamijeti i zlobu u tim šalama, a u njihovim pri-

mjedbama, osobito onima o naravi njegove žene Sade, bilo je i istine, što ga je boljelo. Možda su nešto znali o njezinim ljubavnicima, a možda su je čak sami posjećivali, dok je on bio na putu sa svojim mulama. Razdražen, Dodrill se s njima gotovo potukao. Smirio ih je barmen Sandy Wallach.

Krenuvši kući, Dodrill pomisli kako se, zapravo, nepotrebno osorno ponio prema nekadašnjim prijateljima. Kakav je to čovjek postao? Što je od nje ga učinio život s tom vrazjom ženom? Sadom Storm oženio se prije sedam godina. Prve godine bilo im je divno. Onda je došlo dijete, sinčić Faris, koga je Dodrill toliko želio, a Sada je postala majkom. Dodrillu se nekako činilo da ona pripada djetetu. Volio ju je nježno, ukazivao joj pažnju, no sve ju je manje želio kao ženu. Nestalo je požude. Činilo mu se kako se ne smije stavljati između majke i djeteta, sa svojim muškim željama. Pokušao je to objasniti Sadi, no ona to nije shvaćala. Žene žele biti voljene. Počela mu je čak predbacivati kako više nije dovoljno muškarac počela se svađati s njim, prezirati ga. Zaključila je konačno kako zacijelo odlazi drugim ženama, kad ne želi spavati s njom.

A onda se, potkraj druge godine njihova braka, dogodila tragedija. Dodrill je bio na putu. Sada je ostavila sinčića samoga u kući, na spavanju, otišavši k liječniku po nekakav lijek. U kući je izbio požar i dijete im je izgorjelo.

Dodrill nije optuživao ženu, ali je ona, zauzvrat, počela za nesreću optuživati njega. Tada

se zapravo njihov brak raspao. Posljednjih pet godina tavorili su jedno kraj drugoga, nemajući ničega zajedničkog, ostavši zajedno, a nisu znali zašto.

Pet groznih godina! No tome će sada konačno morati učiniti kraj. Razvesti se od Sade, poći nekamo drugamo. Okupat će se, presvući, pojesti nešto, osedlati konja i odjahati u Banbury. Vidjeti brata Tucka i staroga Boa Tafernara, započeti nov život. Ako je Tuck zaista u družini Bossyja Angwina, možda će im se i on pridružiti. Ionako se već priča da je toj družini prodao dvojica kola puna robe. Ako već šuškuju da šuruje s njima, mogao bi to doista i učiniti.

Postati odmetnik!

III

Kuću je, kao i uvijek, našao u velikom neredu. Imali su dnevnu sobu, kuhinju, spavaću sobu koju Dodrill već pet godina nije koristio, te malu sobicu u kojoj je davno bio postavio svoj ležaj. Žena je sjedila, s knjigom u ruci, u kožnatoj fotelji u dnevnoj sobi. Dodrill je samo okrzne pogledom. Bila je zgodna, zrela žena.

Dodrill odloži vinčesterku i otpasa pojas s revolverom. Nije ga dočekala ni vatra u peći, nikakvo jelo, čak nije bilo ni tople vode. Posegnu za bocom viskija. Zamijeti da je u njoj manje pića nego što je bio ostavio. Pije li to Sada ili je častila viskijem ljubavnika? Ne mari! No ipak bi ubio toga dripca da ga je zatekao ovdje. To se očekivalo od prevarena muža u ovom surovom graničnom području u to doba.

Upalio je vatru u kuhinj-

skoj peći i pošao po vodu. Rado-
vao se brijanju i kupanju.

— Jesi li opet pijan, Farise?
— izaziva ga Sada prezrivim
glasom.

— Nisam — odbrusi Do-
drill, pomislivši kako bi trebalo
da pije, jer mu kraj takve žene
ništa drugo do pića ni ne preos-
taje.

— Jesi li opet predao robu
svom bratu odmetniku i njego-
voj družini? — izazivala ga je
dalje.

— Nisam ovaj put — nasto-
jao se još savladati Dodrill.

— Željela bih da te otac na-
juri. Trebalo je da to davno učini.

— Neće morati, jer sâm od-
lazim.

— Napuštaš, dakle, jedini
pristojan posao što si ga imao.
Što ćeš raditi? Vucarati se po
salunima i krasti stoku? A ja,
da znaš, odlazim kući, k ocu. Da
bih opet živjela kao prava žena,
što već odavno nisam pokraj te-
be.

— Trebalo je da to davno
učiniš, Sada — mirno joj odgo-
vori.

Nije želio razgovarati s
njom, no bude li šutio, znao je,
ona će histerično vrištati.

— Trebalo je. Ne znam što
me je zadržavalo da starim tu
kraj tebe, a uopće nisi muškar-
ac. Ako uopće ima muškosti u
tebi, potratio si je uokolo od Mi-
les Cityja do Billingsa i Buttea,
s kurvama!

Dodrill je jedva čekao da se
ugrije voda. U međuvremenu je
počeo pakirati torbe o sedlu.
Nalio je vode u čuturicu. Pomi-
sli kako ima samo pedeset i tri
dolara. Novca ima u kući, no
vjerojatno ga je Sada skrila. Ne-

će se svadati s njom još i zbog toga.

Sada je sve više bješnjela. Vrištala je kako zna da je on mrzi, no to nije ništa prema mržnji koju ona osjeća prema njemu.

— Zašto me mrziš, Sada? Zašto?

— Još pitaš! — vrisnu žena.
— Upropastio si mi život!

Mirno joj reče da je histerična, da joj treba liječnička pomoć! A on odlazi, ne moraju se svadati.

— Nećeš me se riješiti! — razdražljivo je vikala žena. — Kamo god otišao, smijati će se tvojim nevoljama, pljuvati za tobom!

Potegnuvši iz boce, Dodrill zažali što viski ne djeluje na njega jače. Baci opet pogled na ženu. Po sjaju u njenim očima shvatio je da je, prije njegova dolaska, netko bio kod nje. Toga poslijepodneva! Tko? Linderhal ili Quill? Ili šerifov zamjenik Opplet? Koliko već dugo to traje? Zasigurno mu se smije cijeli grad!

— Tko je bio danas ovdje? — upita je.

— Što se to tebe tiče! U svakom slučaju, bolji muškarac, od tebe! Ni ja tebe ne pitam s kime se ti vucaraš!

Dodrill odmahnu rukom i pođe prema kuhinji. Žena, međutim, počeo vikati iz svega glasa. U toj vici više nije bilo ničega ljudskog. Bila je nalik na bijesnu životinju! Time mu je odavno razdirala živce. Svatko tko ovo čuje, pomisliti će da je zlostavlja.

— Šuti zaboga! Ušuti! — počeo je moliti.

Uhvatio ju je za ramena, no ona ga je ogrebala noktima po

licu. Dodrill ju je, instinktivno, udario. Žena je pala preko kuhinjskog praga, udarivši glavom o rub dovratka.

— Postigao si to, kopile! Ubio si me, umirem... — promrmlja žena.

I smiri se.

Ubojstvo bilo koje žene oštro se tada kažnjavalo. A ovo nije bila bilo koja žena, nego njegova vlastita. K tome kći moćnoga Van Storma! Dodrill je bio očajan. Zašto mu se to dogodilo? Još sat ili dva i otišao bi, napustio je. A sada nema vremena ni da se okupa i obrije. Valja mu što prije bježati! K bratu Tucku. Možda k Angwinu i njegovim odmetnicima!

Uto se s treskom otvoriše vrata. Uđe šerifov zamjenik Opplet, s revolverom u ruci.

— Konačno si to učinio! — zlobno reče Opplet. — Rekla je da ćeš je ubiti, prije ili poslije.

— Ti si, dakle, jedan od onih! — spozna Dodrill. — Dolazio si ovamo, pio moj viski, spavao s mojom ženom!

— Ne optužuj mene što nisi dovoljno bio muškarac — kesio se Opplet. — Ostani gdje jesi, a ja ću pogledati što si joj učinio.

— Stani, Drew! Ovo je moja kuća i moja žena. A ti se nosi odavde!

— Hapsim te, čovječe! — do baci mu Opplet. — Možda čak zbog ubojstva. Dobro si je udesio. Čuo sam kako je vrištala. Čjeli je grad čuo! Zar ćeš radije na užu nego u ćeliju?!

Opplet posegnu za Dodrillovim opasačem s oružjem, obješenim o naslon stolca. Dodrill ga svom snagom raspali rukom po obrazu. Opplet tresnu o zid, a Dodrill se domogne svojega opasača i revolvera. Drhtao je

cijelim tijelom, no uspio je zapucati trenutak prije nego Opplet. Šerifov zamjenik pade na pod.

Sada je doista počinio zločin. Ubio je ženu i čuvara zakona! Dodrillu je bilo žao Sade, ali ne i Oppleta. Ispio je ostatak viskija iz boce i pohitao na stražnji izlaz iz kuće, prema konju. Ispred kuće se već čula graja. Ljude su privukli Sadina vriska, a kasnije njegovi i Oppletovi revolverski pucnji.

Kada je, uzjahavši, vidio da ga okružuju sa svih strana, Dodrill je pomislio kako su Opplet i Sada možda unaprijed priredili cijelu predstavu: na Sadinu vrisku pojavio se Opplet, a prije toga Opplet je digao galamu, kako bi pokrenuo i građane. Prva mu je pomisao bila da bježi prema kolibi samotnjaka Leandera Pippsa. No kamo god okrenuo konja, odasvud su se približavali građani, i to mahom naoružani.

Dodrill je odlučio probiti se kroz središte gradića. Tamo će ga najmanje očekivati. Morat će ga ubiti, ako ga žele zaustaviti. Predati se neće! Kad bi to učinio, ne bi ga od vješanja spasio ni dobri šerif Malam.

IV

Dodrill je, s koltom u ruci, galopirao prema središtu Caprocka. Jedva se odlijepio od potjere koja je jurila za njim sporednim ulicama gradića. Pred salunom »Home Range« vidio je Sandyja Wallacha, praznih ruku. Shep Linderhal, stojeći kraj Wallacha, podigne revolver na Dodrilla, ali ga i spusti, ne zapucavši. Shep je bio dobar strijelac, mogao ga je pogoditi.

U samom osvjetljenom sredi-

štu Dodrill ugleda Eda Quilla, s puškom u ruci. I Ed spusti pušku, ne mogavši pucati u nekadašnjeg prijatelja. Na uglu ulice stajao je šerif Malam s revolverom, a kraj njega Dodrillov tast Vandiveer Storm sa sačmaricom skraćene cijevi. Šerif je rukama davao Dodrillu znak da se zaustavi, ali nije pucao. Storm je podigao opasnu sačmaricu. Dodrill je, zauzvrat, nanišanio revolverom točno u tastova prsa, no šerif Malam skrenu cijev Stormove puške upravo u trenutku kad je bogati prevoznik povlačio obarač.

Dodrill shvati kako još nikada nije bio bliže smrti nego toga trenutka. Kroz kišu metaka mnogih, ali manje vještih strijelaca, koji vjerojatno nisu ni znali što se točno bilo dogodilo, te zašto u njega pucaju, Dodrill se uspio probiti na livade izvan grada. Već je iza sebe ostavio i kolibu Angela Ortiza. Potjera ga nije slijedila.

Odlučio je odjahati prema rijeci Powderu. Taj jugoistočni kutak Montane bio je pust i nenaseljen. Neplodnim zemljištem krstarili su većinom samo Indijanci iz plemena Vrana.

Pratili su ga samo zvijezde, mjesec i noćni povjetarac. Proći će dosta vremena dok oni iz grada organiziraju ozbiljniju potjeru. Dodrill zadovoljno odahne. Pobjegao je iz Sadine i Oppletove zamke, a oni su oboje mrtvi. Sa zahvalnošću se prisjeti kako Linderhal i Quill nisu pucali u njega, iako se s njima bio posvađao. Šerif Tone Malam pak neće se pokoriti gomili, a nije dao ni Van Stormu da ubije zeta. Malam je vjerojatno znao za Sadino i Oppletovo ljubikanje, a svoju je naklonost

poklonio Dodrillu. Serif će zacijelo zadržavati potjeru za njim. No žešće će na potjeri, pa i onoj vlastitoj, ustrajati Dodrillov tast Storm. Slijedit će ga kamo god bude pošao, raspisati potjernicu, nagradu za njegovu glavu.

Dodrillu postade jasno da više neće imati mira.

Poznavao je ovaj kraj, jer je u njemu živio od djetinjstva. Njegov je otac 1866. godine dotjerao ovamo, u Montanu, stado dugorogih teksaških goveda, prešao Yellowstone i osnovao jedan od prvih rančeva na Musselshellu. Farisu Dodrillu bio je tada dvanaest, a njegovom mlađem bratu Tucku deset godina. Majka im je umrla u Teksasu, te ih je otac poveo sa sobom, ne namjeravajući se više vratiti. Ranč je cvao samo nekoliko godina. Ubrzo su na Dodrillov posjed stali nasrtati odmetnici. Jorda Dodrilla ubili su kradljivci stoke, koje su predvodili Jake Fallon zvan Čegrtuša i Owens zvan Dugokosi. Braća su pošla u potragu za njima, kako bi osvetili oca. Skitali su se i Wyomingom i Dakotom, ali ubojice nisu pronašli. Na povratku u Caprock zastali su, radi odmora, na Boxelder Creeku, i to je bilo kobno za njih. Upoznali su tamo polusestre Storm, Sadu i Roxanne, te se obojica oženili. Vandiveer Storm pristao je tada na tu dvostruku ženidbu, vjerujući da je njihov ranč još uvijek među najboljima na Musselshellu. Prezime Dodrill nešto je, uostalom, značilo u Montani. Bjesnio je, međutim, kad je saznao da braća Dodrill nisu više uopće bogataši. Tuck je odveo Roxanne na obiteljsko ognjište, da spašava ono što je još ostalo do ranča,

a Faris je počinio grešku, ostavši sa Sadom u Caprocku i zaposlivši se kod Storma.

— Od svih gradova u Montani morali smo poći baš u Caprock, a od svih djevojaka na svijetu morali smo sresti baš te Stormove — promrmlja Dodrill pred navalom uspomena.

Dobronamjerno je opomenuo Tucka u vezi s Roxanneom, jer je pokušala ljubakati s njim, Farisom, na sam dan vjenčanja s Tuckom, no mlađi brat bio je očaran svojom mladenkom, gluh i slijep za sva upozorenja. A ni on, Dodrill, nije bolje prošao. Bio je stariji, poučavao je brata, a sâm se dao uhvatiti u zamku.

— No sada sam se oslobodio — opet promrmlja — iako sam zbog toga postao čak ubojica.

Ulogorio se tek kada je projahao tridesetak kilometara. Preostalo mu je pedesetak kilometara do rijeke Powdera, a zatim stotinjak do Miles Cityja. Gradić Banbury i njihov ranč »Rafter« bili su još oko dvjesto kilometara sjeverozapadno od Miles Cityja.

Možda će u Miles Cityju sresti staroga Bolina Tafernera, njihova prijatelja. Bo se možda još uvijek bavi hvatanjem i prodajom mustanga. Stari Bo bio se već bavio svačim: lovio je bizon, vukove, postavljao zamke, borio se protiv Indijanaca, izviđao za vojsku, obavljao neko vrijeme čak posao pograničnog šerifa. Zaradio je i olako potrošio mnogo novaca. Vjerojatno će i umrijeti siromašan i pijan, a iz cijevi njegova revolvera još će se zacijelo dimiti, jer nije izbjegavao borbe.

Bilo bi divno sresti staroga Boa!

V

U Miles Cityju ostavi konja u gradskoj konjušnici, a zatim pođe da se okupa, ošiša i obrije. Presvukavši se u novu odjeću, pođe u hotel »McQueen« i unajmi sobu.

Okušao je sreću za pokeraškim stolom. Služila ga je. Priuštio je sebi nekoliko čašica viskija. Postigao je ono što mu nije uspjelo u Caprocku – viski ga je omamio. Iako pijan, vladao se i razgovarao kao trijezan. Nikada se nije prepuštao alkoholu sasvim. Uvijek je ostajao svjestan sebe i okoline, čist i uredan, oprezan. Sada je osobito morao paziti na sebe, motriti koga susreće. Osobito ako za njim stigne netko iz Caprocka.

Kockarska sreća služila je Dodrilla punih tjedan dana. Pomišljao je kako bi morao odjahati u Banbury, a odatle dalje na ranč »Rafter«, ali mu je bilo teško otrgnuti se od života u Miles Cityju.

U proljeće 1884. godine bilo je obnovljeno gotovo pola zgrada u tom gradu. Naime, godinu dana prije toga obješen je jedan odmetnik, a grupa bandita i kradljivaca stoke osvetila se spalivši gotovo pola grada. Sada je sve to bilo obnovljeno, još bolje izgrađeno, a pričalo se kako takozvani Odbor budnih, što su ga osnovali Granville Stuart i Larry Vuncourt te nekoliko drugih rančera iz okolice, priprema, u suradnji s nekim rančerima iz Dakote i Wyominga, veliku osvetu protiv kradljivaca stoke. Stari Gran odlučio se na taj korak vidjevši kako protiv kradljivaca ništa ne poduzima postojeće Rančersko udruženje.

Bio je već objesio nekoliko odmetnika, te su njegove momke nazivali Stuartovim daviteljima. Pred njima se sklanjala čak Angwinova družina. Znao se, međutim, da su u okolici još preostale bande Jacka Stringera na Bates' Pointu te Jake Fallon i Long-Hair Owens na Rocky Pointu. Posljednja dvojica privukoše i Dodrillovu pažnju, jer su mu ubili oca.

U Milesu je Dodrilla zabrinjavala prisutnost dvojice ljudi, iako su se obojica vladala uljudno i držala na odstojanju.

Jedan od njih, Asa Scarbath, bio je onizak, ali jak muškarac, uvijek u urednom crnom odijelu. Bio je, činilo se Dodrillu, ču-

var zakona saveznog ranga ili možda detektiv Pinkertonove agencije. Jedne je večeri u hotelu prišao Dodrillovu stolu i uljudno se stao raspitivati o njegovom bratu Tucku i Bou Tafferu, izgovorivši, onako uzgred, mnoge pohvalne riječi o Jordu Dodrillu, koga je bio poznavao. Za Fallona i Owensa pobrinut će se, reče, još prije kraja ljeta Stuartovi davitelji. Scarbath je razgovarao o svemu kranje uljudno, čak ljubazno, no Dodrillu je bilo nelagodno s njim, osobito kad ga je ovaj upitao i za njegova tasta Storma i da li još radi za njega. Dodrill odgovori kako je uzeo mali odmor, da se provede, a na tasta ionako ne mora paziti, jer je, koliko on zna, već počeo zarađivati drugi milijun. Dodrill se pobojavao da Van Storm možda ima toliki utjecaj da je već poslao za njim saveznog šerifa ili barem njegova zamjenika.

Druga osoba koja je Dodrillu smetala u tom gradu bio je neki

mladić, gotovo dječak, koji ga je, očito, neprestano u stopu slijedio. Momčić je imao izgled izgladnjela djeteta, ali je, s velikim revolverom u koricama pripasanim o bedru, glumio opasnog revolveraša. Kad se raspitao za njega, poznanik u salunu reče mu da se momak zove Chase McAlister, te ga opomenuo da ga se pričuva, jer traži slavu, pa bi ga mogao izazvati na revolveraški obračun. To se zaista i dogodilo. Momak mu se nametnuo u salunu i izazvao ga, no Dodrill ga je malo jačim udarcem šakom oborio na pod. Stekao je novog neprijatelja.

Dodrill je poslije toga sukoba zaključio kako je krajnje vrijeme da odjaše iz Miles Cityja. Grad je preblizu moćne Stormove ruke. Sumnjiv mu je Asa Scarbath, a sada će ga i taj momčić McAlister još žešće progoniti.

U hotelu mu je službenik za prijemnim pultom rekao da ga netko očekuje. Dodrill se maši za revolver. Pomislio je na sve moguće neugodne osobe, samo ne na ugodan susret. A očekivao ga je stari Bo Taferner!

— Stigao sam danas poslije podne s krdom mustanga, ostatkom svojega dijela iz zajedničkog ulova s Harpom Leckonbyjem — reče mu stari prijatelj. — Čuo sam da si ovdje. Uspio sam prodati konje, pa imam novaca, Dode! Možda bismo se mogli malo provesti, popiti koju čašicu?

— Planirao sam odjahati u Banbury — odgovori Dodrill.

— Mogu poći s tobom — osmjehne se Taferner, zamijetivši da se Dodrill već dobro »proveo« i zavirio u čašicu. —

Mislio si odjahati još noćas?

— Jesam, Bo.

— Pođimo, onda. Tamo se nešto kuha, te bismo se mogli i mi u pravi čas umiješati.

— Kako je Tucker?

— Tuck je dobro. No nije mu lako s tom njegovom Roxie.

— Jesi li čuo što se govori o Tucku?

— Jesam, vjerojatno isto što i ti — prizna starac. — No ne vjerujem u to, Dode. S odmetnicima su neki momci koji su nekada radili na vašem ranču. Možda je netko vidio Tucka kako razgovara s njima, te proširio glase.

— Jesi li kada bio u akciji sa Stuartovim daviteljima, Bo?

— Nekoliko puta. Nadao sam se da ću sresti Fallona Čegrtušu ili Dugokosog Owensa. Pretpostavlja se da borave negdje oko Lewistowna, no nisam ih vidio. A kako ti sa svojom ženom, Dode?

— Pričat ću ti o tome poslije. Hajdemo u moju sobu, da uzmem svoje stvari. A tamo je i nekoliko boca viskija, Bo.

VI

Sjedeći na krevetu, s bocom viskija u ruci, Bo je namršteno slušao Dodrilla.

— Činilo mi se odmah da nešto ne valja — reče. — Sreo sam tu u gradu Quilla i Linderhala. Nisu mi ništa rekli, no vladali su se nekako čudno.

— Nisam znao da su tu — iznenadi se Dodrill. — No ne vjerujem da su došli za mnom. Da su htjeli pucati u mene, imali su priliku kad sam bježao iz Caprocka.

— Tada još nije bila raspisana nagrada za to — primijeti iskusni Bo. — Koliko znam Stor-

ma, do sada je već zacijelo ponudio nagradu za tvoju glavu, i to sigurno ne malu.

– Dobro je da odlazimo – zaključi Dodrill. – Ne bih volio da moram ubiti ta dva momka. Reci mi sada nešto o sebi, Bo. Kako si ti živio u posljednje vrijeme?

– Nemam ti što pričati – odgovori starac. – Uglavnom sam lovio mustange. Nikada nisam mnogo držao do Harpa Leckonbyja, no uortačio sam se s njim. Prodao sam neke konje ovdje i u Fort Benton i Fort Maginnisu i Shawu, uglavnom vojsci. Odjahao sam zatim sa Stuartovim osvetnicima, a Leckonby je prodao veći dio krda i nestao s novcem. Ni traga od njega, otada, no naći ću ga ja. Pomagao sam malo i Tucku na vašem ranču, radio i na Stuartovu i Vencourtovu ranču, a radio sam i kao vozač za Barneya Morlanda.

– Stuartove davitelje predvođi Strat Coloney, zar ne? – upita Dodrill, spremivši stvari za put.

– Baš on! – potvrdi starac. – I da znaš, uživa u tom poslu kao nitko.

– Kako ga Gran Stuart može podnijeti?

– Gran je izgubio mnogo stoke. Sada u borbi protiv kradljivaca želi postići neki uspjeh, ne mareći mnogo kako ga Coloney i njegovi momci postižu.

– Ali Start Coloney sposoban je objesiti svakoga tko mu se nađe blizu – čudio se Dodrill, kao da prosvjeduje.

– Pa – zaključi Bo – Stuart i Vencourt drže ga ipak malo na uzdi. Ali imaš pravo: taj Coloney zaista znači opasnost po cijeli kraj. Objesio bi i rođenu se-

stru kad bi je zatekao u razgovoru s konjokradicom.

Češljajući od sunca izbljedio je kosu, Dodrill se pogleda u zrcalo. Bio je mršav, visok, preplano. Nikada nije bio ljepotan. Ljepotu je od oca naslijedio njegov brat Tucker. Faris Dodrill bio je samo visok, mišićav, spretn i gibak, a krasio ga je jedino otvoren dječjački osmijeh.

– Sjedi! Kad se dotjeraš, hoću da na miru malo popijemo – predloži mu Bo. – A potom ćemo krenuti, zato da se ne moramo probijati pucnjavom, pojave li se još kakvi tvoji prijatelji iz Caprocka.

Suglasiše se, uz piće, kako se nisu sreli u najpovoljnijim okolnostima. Možda će, primjeti starac, imati više vremena da se pošteno napiju zajedno s Tuckom, kad stignu na ranč „Rafter“.

Koliko vrijedi dobar drug, razmišljao je Dodrill. Drug kakav je stari Bo, najbolji prijatelj njegova oca, a sada i njegov i Tuckov. Otkad je stari Bo s njim, gotovo je zaboravio na sve svoje trenutačne nevolje: da bježi pred zakonom, da su za njim raspisane potjernica i nagrada. A žali i brata Tucka, koga drži u šakama, ona njegova Roxie! Protrne pri pomisli na bratovu eventualnu vezu s odmetnutim bivšim kaubojima. Ta Roxie, slika i prilika polusestre Sade, mogla bi ga još izručiti Stratu Coloneyu i njegovim daviteljima! U nastupu ljubomore ili bijesa ridokosa Roxie mogla bi predati Tucka da ga objese, a zatim histerično plakati za njim!

– Je li se Harp Leckonby vratio mnogo oko Roxanne u posljednje vrijeme? – upita Do-

drill, paleći cigaretu.

— Nije, otkako mu je Tuck zaprijetio revolverom — odgovori starac, pučkajući lulu. — Taj Harp doista je lijagavac. Svugdje uprska i uvijek se izvuče. No od mene neće pobjeći, ne plati li mi za one moje mustange!

— Što misliš, Bo, hoće li se pokušati osvetiti Tucku?

— Za onu prijetnju revolverom? Mislim da neće. Nema on hrabrosti za to. Osim ako ne smisli nekakvu podlost.

Napustiše hotel u dva sata nakon ponoći. Nisu te noći namjeravali jahati daleko, već se samo udaljiti iz grada, svjesni toga da će za Dodrillovim tragom poći još mnogi lovci na nagrade iz cijele Montane, svjesni to više zbog neočekivanog ispraćaja iz Milesa. Dodrilla je, naime, u staji gdje je bio smješten njegov konj iznenadio McAlister. Momak je već držao u ruci revolver kad je Dodrill držao u rukama sedlo. Bio je toliko samouvjeren da je čak Dodrillu obrazložio zašto se okomio na njega: Dodrilla smatraju dobrim revolverašom. Ubije li ga, proslavit će se. A možda je za njim raspisana i kakva nagrada.

Dodrill je uspio iznenaditi momka sedlom: bacio ga je, na njega, te ga, u trenutku dok je ovaj povlačio obarač, oborio na pod. Uperivši revolver u nj, Dodrill je zatim nogom izbio upornom slavaljupcu revolver iz ruke. A kad je McAlister posegnuo i za drugim, skrivenim oružjem, Dodrill ga je žestoko raspalio rukom. Pomislio je da je momčiću slomio vrat, no McAlister se povukao iz staje, cvileći i pljujući krv. Pristigli građani, koje je privukao McAlisterov

pucanj usred noći, umiriše se kad vidješe da je riječ o novoj gluposti toga mladića.

Quill i Linderhal, na sreću, među pristiglim znatiželjnicima nisu bili.

VII

Bio je mjesec lipanj. Priroda se sva rascvala. Faris Dodrill i Bo Taferner putem su pecali i lovili, uživali u prirodi. Godinama već Dodrill nije bio tako sretan kao kad bi navečer, na tom putovanju, on i Bo zapalili lule uz logorsku vatru i pričali prije spavanja o davnim danima Dodrillova djetinjstva.

Od Mičesa do Banburyja jahali su deset dana. Dodrill ustao je da se Banbury razvio otkako nije bio u njemu, ali se u tom gradiću osjetio kao kod kuće. No svi su ljudi vrlo srdačno pozdravljali Boa, ali mnogo suzdržanije njega. To se nije moglo objasniti samo njegovom dugom odsutnošću. Vijesti iz Caprocka tamo još nisu mogle stići. Razlog su, dakle, bila govorkanja o navodnom Tuckovu odmetništvu.

Razdvojiše se, ne bi li, odvojeni, saznali nešto više o situaciji u okolici. Dodrill, vidjevši da ga ljudi pozdravljaju hladno ili ga ne pozdravljaju nikako, pođe u osamu na obalu Musselshella.

Vrativši se u središte grada, uđe u »Casa Grande«, najbolji salun, te tamo sretne Harpa Leckonbyja. Ponudivši mu piće, Leckonby ga upita nije li i stari Bo u blizini, jer bi mu, kako reče, rado dao nekakav novac. U razgovoru dođoše i na govorkanja o Tuckovu odmetništvu. Leckonby, zažarenih obraza, uvjeravao je Dodrilla kako ne vjeruje u naklapanja o njegovu

mlađem bratu. Na prvi pogled Leckonby se činio otvorenim, poštenim, dobrim čovjekom. Tko ga je poznao, znao je, međutim, da najčešće posjeduje baš suprotne osobine. I Bo i Dodrill dobro su ga poznavali. Znali su da može biti opasan, vrlo opasan, jer je nepredvidljiv. A od takvih je ljudi mogao čovjeku u nekim krizama zavisiti život.

Vrativši se iz grada, taferner je naplatio od Leckonbyja manji dio duga, no dovoljan, kako reče Dodrillu, da ostavi Leckonbyja živoga. O Tuckeru nije saznao ništa potanje, osim što je samo potvrđeno opće uvjerenje da je mlađi Dodrill zacijelo odmetnik, a da je stariji, Faris, dojahao zato da bi se i sam pridružio kradljivcima konja. Faris Dodrill je gotovo sam povjerovao da mu je mlađi brat odmetnik. Na to ga je, zbog novca mogla natjerati ona vrazja Roxanne! No ipak reče kako će sačekati da vidi Tucka i dozna sve činjenice.

— Čuo sam nešto i o Fallonu i Owensu — doda na kraju svojega izvještaja Bo. — Navodno će biti u Lewinstownu četvrtog srpnja, na proslavi Dana nezavisnosti. Hoćemo li i mi odjahati onamo?

— Čini mi se da predugo žive — kratko odvrati Dodrill.

— No nećemo prije toga stići posjetiti Tucka na ranču — primijeti starac.

— Poći ćemo na »Rafter« kada se vratimo iz Lewistowna — odlučio Dodrill.

— Dobro, Dode — suglasi se Bo. — No pogledaj onamo — upozori ga. — Dolaze neki ljudi.

Prilazili su im Larry Voncourt, vlasnik ranča »Crown«, te

Strat Coloney, predradnik na tom ranču i predvodnik Stuar-tovih davitelja. Stadoše da porazgovaraju s Boom. Dodrillu se samo hladno nakloniše.

— Bolje bi ti bilo da porazgovaraš sa svojim bratom, ako to još nisi učinio — reče mu ipak Coloney, ustobočivši se pred njim, uvrijeđen što im Dodrill nije uzvratilo pažnju čak ni naklonom. — Bit će ovo temeljito čišćenje, Dodrille.

— Prestani me gnjaviti, Coloney — prekine ga Dodrill. — Ostavi to za nekoga svog ulizicu.

Coloney pođe prema Dodrillu, spreman potući se s njime, no Voncourt to spriječi, odvevši ga u salun.

— Ne ljuti se na Strata, Farise — pokuša rančer izgladiti sukob. — Malo je prenervozan zbog svih tih stvari, tih krađa stoke, osobito konja.

Sljedećeg će mjeseca, dakle u srpnju, početi veliki obračun s konjokradicama, objasni im Voncourt, te će im trebati i ljudi poput njih. A ionako su Bo i Dodrill i osobno zainteresirani za Fallona i Owensa. Suradivat će, dakle.

— Zainteresirani smo, i to vrlo osobno — suho primijeti Dodrill. — Ako mi prvi ugledamo tu dvojicu, Strat im nikada neće staviti uže oko vrata, barem ne živima!

Kad su se rastali, Dodrill pljunu za rančerom.

— Nemoj, Dode! — nasmija se Bo. — Zar da te ljute ovaj naduvenko, što se vlada poput princa samo zato što je svoj ranč nazvao »Kruna«, i onaj njegov davitelj?

— Trebalo bi da podemo na »Rafter« — promrmlija Dodrill.

– No ako možemo ščepati Čegrtušu i Dugokosog... Mislim da bi nam i Tucker savjetovao da najprije pođemo za njima.

– Naravno da bi – suglasi se Bo. – A kako bi samo volio kad bi i sâm mogao poći s nama u taj lov! No to možda i nije posao za oženjena čovjeka.

– Uredit ćemo vjerojatno i to. Natjerat ćemo Roxanne da pođe kući, k svom ocu – osmjehnu se Dodrill.

Upravo su pripremili pred konjušnicom jahaće konje i stavljali zalihe hrane na tovarne, kad li im pride i srdačno se s njima pozdravi Barney Morland. Taj širok i jak, no istodobno i neobično dobroćudan muškarac vodio je tvrtku poštanskih kočija, ali je bio i zamjenik šerifa za cijeli okrug Musselshell. Morland izvadi iz džepa smotane novine »Yellowstone Journal«, što su izlazile u Miles Cityju, te ih upozori na člank u njima.

U članku pod naslovom »Odmetnik na slobodi« pisalo je kako je u Milesu boravio Faris Dodrill, koga u Caprocku traži zakon. Taj tajni suradnik bande Bossyja Angwina pobjegao je iz Caprocka, pretukavši prije toga svoju ženu, te ravnivši hrabrog zamjenika šerifa Drewa Oppleta, koji je nesretnoj ženi pritekao u pomoć. Oboje nesretnika još su živi, ali vjerojatno neće preživjeti. Žena je zadobila ozbiljni lom lubanje, a čuvar zakona dvije teške rane od metka iz revolvera opasnog odmetnika. Faris Dodrill pobjegao je iz Milesa prije nego što je stigao izvještaj o njemu, pretukavši, prije odlaska, mladića Chasea McAlistera, tvrdilo se u članku.

Članak je završavao opomenom da je Faris Dodrill opasan revolveraš i da je njegov tast raspisao za njegovu glavu nagradu od pet tisuća dolara.

– Ne znam tko je mogao ovdje pročitati taj članak – upozori ih zamjenik šerifa. – Meni, naravno, ta nagrada ne treba, ali mi je, zbog vas, drago što odlazite odavde.

– Ne vjerujem da činim dobro što sam u društvu s tako pokvarenim i opasnim odmetnikom i revolverašem – našali se stari Bo.

– Neće biti ništa strašno, ako ono dvoje preživi – osmjehnu se Morland i uze novine, kako bi ih spatio, jer ne bi bilo dobro da taj članak pročita i Strat Coloney. – Najbolje bi ti bilo da pođeš u Wyoming, Dode – savjetova ga još zamjenik šerifa.

– I hoću, Barney – odgovori Dodrill – samo kad obavim posao tu malo sjevernije.

Bo Taferner pridruži se Morlandovu savjetu, mrmļajući kako je i njemu već dosta Montane. A Faris Dodrill pobroji u sebi svoje neprijatelje: Vana Storma, Shepa Linderhala, Eda Quilla, Asu Scarbatha, Chasea McAlistera. Njima će se vjerojatno pridružiti i Strat Coloney i Stuartovi davitelji. Uz to će zbog nagrade navući na vrat još mnogo više nepoznatih neprijatelja. Htio je pomoći bratu Tucku, no morat će sâm bježati.

Cijela mu Montana više nije dovoljno prostrana.

VIII

Kad su Faris Dodrill i Bo Taferner stigli nadomak Lewistownu, proslava Dana nezavisnosti u tom gradiću već se završavala.

Neki pijani kauboj, koji je bje-
žao iz grada, obavijesti ih da su
jake Fallon i Long-Hair Owens
zaista u gradu, te da su, drski,
pijani i razmetljivi, pokvarili ci-
jelu proslavu. I Granville Stuart
i neki od njegovih ljudi su u
gradu, no nisu još ni maknuli
prstom protiv dvojice goropad-
nih odmetnika. Kauboj još reče
kako Larryja Voncourta, Strata
Coloneya i njegove davitelje ni-
je u gradu uopće vidio. Priča se,
reče, da imaju posla s nekim
konjokradicama u okolici Ban-
buryja. Čudio se što nitko u gra-
du nije ništa poduzimao protiv
Fallona i Owensa, iako su zlo-
stavljali mirne građane. Nije to,
reče, više mogao gledati, pa se
pokupio odatle.

Kao potvrda kaubojevih rije-
či, iz gradića se začu sumanuta
pucnjava.

— Sada rasturaju grad — re-
če kauboj. — Ako ih ti Stuartovi
iz Odbora budnih ni sada ne
zaustave, od Lewistowna neće
ostati mnogo — primijeti odla-
zeći.

— Gran baš ne voli djelovati
javno — napomene Dodrill. —
Možda čeka da Fallon i Owens
napuste grad, pa će ih njegovi
ljudi ščepati izvan njega. Nego,
Bo, ne sviđa mi se što Coloney
i Voncourt nisu ovdje. Sve mi se
čini kako su htjeli da samo nas
dvojica budemo tu, da im ne
smetamo tamo kod Banburyja.

— Stvari sve više izgledaju
baš tako — suglasi se starac. —
Ali, kad smo već tu, pođimo ba-
rem na svršetak predstave. Ne-
mamo, zar ne, ništa protiv toga
da Čertušu i Dugokosog, ako
treba smaknemo i javno?

Ostaviše konje na kraju ulice
i pođoše, s puškama u rukama,
na trg ozaren poslijepodnev-

nim srpanjskim suncem.

— Gdje su Fallon i Owens? —
upita Dodrill jednoga od vrlo
rijetkih prolaznika.

— U Crawleyevom salunu,
gospodine. No najbolje vam je
da se i vi sklonite nekamo, jer
će, kada izađu iz saluna, biti još
veće gužve.

Na trgu sučelice salunu
obavljao je svoj posao putujući
fotograf. I on je, očito, čekao
»još veću gužvu«. Većina grada-
na bila se sklonila u trgovinu i
skladište, također sučelice salu-
nu. Dodrill i Taferner im se pri-
družiše. Svaki građanin držao
je u rukama pušku. Mnoge od
tih pušaka bile su sasvim nove,
tek skinute s polica u trgovini.
Građani u prvim redovima paž-
ljivo su motrili na salun, a oni
iza njih uzbuđeno su razгова-
rali, potežući iz boce viskija, ko-
ja je kružila među njima.

Granville Stuart, naočit mu-
škarac s njegovanim brkovima
i bradom, oslanjao se o tezg u
trgovini. Pozdravi Dodrilla i
Boa, te reče kako mu se ne svi-
đa što mu nije uspjela zamisao
da Fallona i Owensa ščepa iz-
van grada, nego će s njima, čini
se, morati obračunati na sa-
mom trgu.

— A gdje su Larry i Strat? —
upita ga Bo.

— Imaju posla na Musselshel-
lu, Bo — odgovori Stuart. — Uš-
li su u trag nekim konjokradi-
cama u okolici Banburyja.

— Rekli su nam da će i oni
danas biti ovdje — suho će Do-
drill.

— Vjerojatno su rastrubili tu
priču, da prevare kradljivce —
reče Stuart. No vama valjda ne-
će biti žao da i sami ispalite koji
metak na Fallona i Owensa.

— Nadali smo se da ćemo se

s njima sukobiti sami – osmjehnu se stari Bo. – Ovako, s tom vojskom pucati u njih neće baš biti osobito zadovoljstvo.

Uto dvojica odmetnika izađoše iz saluna, s puškama u rukama. Gradani iz trgovine i skladišta nahrupiše pred zgradu.

Dodrill se zagleda u odmetnike. Owens je bio prava protuha. Preko lica, vrata i ramena padala mu je prljava, duga crna kosa. Fallon je izgledao samo malo urednije. Obojica su držali u rukama vinčesterke, a za pojasima su imali po dva revolvera i noževe. Držali su se prezrivo, oholo, kao da su osvojili cijeli svijet. Dodrill ih je promatrao. Ta su dvojica kriva za smrt njegova oca Jordana, čak ako ga i nisu ubili vlastitim rukama. Dodrill ubaci metak u cijevi puške i htjede krenuti prema ubojicama, no stari ga Bo zadržao.

– Stani, Dode, ne vrijedi izlagati se opasnosti. Toj je dvojici ionako sigurno odzvonilo!

– Ne sviđa mi se način na koji će se to dogoditi! – mrzovoljno će Dodrill.

– Ne sviđa se ni meni – odgovori starac. – No ovi su građani tu bili prije nas i to je njihova stvar.

Granville Stuart reče ljudima da ne pucaju. Pustit će odmetnike izvan grada i tamo ih pobiti.

No sve se ipak dogodilo na trgu. Fallon je već uzjahivao na konja, a Owens još goropadno šetao trgovom, kad li naiđe neki građanin. Prolazniku su svi povikali da se skloni, ali on zapuca iz rezervoara i rani Owensu. Odmetniku ispade puška. Dok se krvareći, saginjao da je dohvati i otvori vatru, građanin je

već bio na sigurnom.

Svi osuše paljbu po Fallonu i Owensu, koji se, začudo, nisu sklanjali, nego uzvraćali pucnjavom, čak onda kada su pali kraj svojih konja. Putujući fotograf mirno je snimao scene ovog smaknuća odmetnika, a snimao ih je i kada su već bili mrtvi. Dugokosi Owens imao je na sebi jedanaest, a Fallon Čegrtuša devet rana.

Ni Dodrill ni Bo ni Stuart nisu ispalili na odmetnike ni jednog metka. Dodrillu bijaše mučno. Na trenutak je njegova naklonost bila čak na strani odmetnika koji su tako hrabro uzvraćali pucnjavom, osobito na strani Fallona koji je, budući da je već bio na konju, mogao pobjeći, ali je ostao uz svoga ortaka. To nije bila borba, nego pokolj. Iako su odmetnici i ubojice zaslužili da budu ubijeni, način na koji se to dogodilo mnogima se nije svidio. Po shvaćanjima pravih boraca to nije bila poštena borba.

Poslije svega Dodrilla je kopkala akcija Stuartovih davitelja oko Banburyja.

– Je li to Start pošao protiv mogega brata Tucka? – izravno upita Stuarta.

– Koliko ja znam, Dode, nije – iznenađeno će stari rančer. – Nadam se da nije. Rekao sam i Larryju i Startu da ne vjerujem u te glasine o Tucku. Vaš otac bio je dobar čovjek i prijatelj. Ne vjerujem da bi se ikoji Dodrill srozao do kradljivca stoke.

– Hvala, gospodine Stuarthe! – reče Dodrill. – No, ne vjerujem Stratu Coloneyu. Moram poći na »Rafter«, da vidim što je i kako je s Tuckom.

IX

Tuckera Dodrilla probudi topot kopita. Eto opet gužve, pomisli. Ili je potjera ili su kradljivci stoke. Kad bi ga samo ostavili na miru!

Protegne se, kako bi se savim razbudio. Nije još bila ni ponoć, no slatko je zaspao, jer je bio vrlo umoran. Nakon proljetnog okupljanja stoke ostao je sâm na ranču, radio kao marva, ne bi li ga kako održavao. Uzalud! Ranč je propadao. Trebalo je novca, a Tuck ga nije imao.

Roxanne je još spavala u krevetu kraj njegovoga. Tražila je da spavaju u istoj sobi, ali na odvojenim krevetima. Bila je to nekada spavaća soba Tuckova oca Jorda. Tucke se uvijek osjećao kao da je Roxanne svojom prisutnošću nekako skrnavi.

Njihov brak nije bio nikakav. Svadali su se i mirili, postalo je to gotovo neakvim obrascem u njihovu životu. Kad se nisu svadali, vodili su divlju ljubav. Kad ga je željela, Roxanne je bila umiljata, pohlepna, razbludna ženka. Inače je bila hladna, rugala mu se, prezirala ga, htjela vladati njime. Bio je to ludi brak i Tuck se pitao kada će ga i kako raskinuti.

Tuck je znao da su njegov brat Faris i stari Bo nedavno bili u Banburyju. Pitao se zašto ga nisu posjetili. Sigurno je Faris konačno raskinuo sa Sadom i starim Van Stormom. Bilo mu je i vrijeme! Lijepo su se, pomisli, udesili, vezavši se uz te Stormove žene!

Konji su se približavali. Očito ih je bilo mnogo, cijelo stado. Već je rekao Monte da ne vodi konje na »Rafter«, čak ni na noćni odmor. Počela su go-

vorkanja da je i on član bande. Barney Morland prijateljski ga je opomenuo. Na kućnim vratima i na drugim zgradama na ranču jednoga je jutro našao ispisane brojke »1-2-2«, koje su označavale dimenzije njegova groba – širinu, dužinu i dubinu. Bila je to ozbiljna opomena takozvanog Odbora budnih.

Monte i Dakota nekada su radili za njegova oca Jorda, u doba kad je ranč »Rafter« bio jedan od najboljih u Montani. Odmetnuli su se tko zna zašto i počeli krasti stoku. Konje ukradene u Montani prodavali su u Wyomingu, a odatle bi dotjerali ukradeno krdo i prodavali ga u Montani. Ponekad su zastajali na njegovu ranču, da odmore konje, ali i da se odmore sami. Svaki su mu put to plaćali. Ustrajali su na tome da primi za to novac, a njemu je dobro dolazio. No davno je bio odlučio da prekine s gostoprimstvom, kako mu ne bi došli u posjet Stuartovi davitelji.

Tuck s uzdahom ustane i počne se oblačiti. Pripasa i oružje.

– Tko nam to dolazi večeras? – zajedljivo upita Roxanne, probudivši se. – Opet tvoji prijatelji konjokradice? Mislila sam kako si im rekao da nas poštede svojih posjeta.

– Ne znam još tko dolazi – promrmlja Tuck.

– Nastradat ćeš! Objesit će te, budalo! Strat Coloney doći će po tebe jedne noći! Reci tim lopovima da produže dalje!

– Dobro, Roxie, dobro. Prestani s time – mrmljao je, izlazeći.

Smućilo mu se od njezinih riječi i njezina parfema. Zbrisat će odavde, s Farisom i Boom.

Roxanne će se već zadovoljiti Harpom Leckonbyjem ili nekim drugim. Možda i Stratom Coloneyem. To bi bio divan par!

– Otarasi se tih odmetnika! Neću da se više vrzmaju ovuda! – vikala je za njim.

– A nikada ti – dovikne joj – nije smetao njihov novac!

– Ako muž dovoljno ne zarađuje, moram uzeti što se nudi – prezrivo mu dobaci.

Sa svjetiljkom u jednoj, a vinčesterkom u drugoj ruci, Tuck prođe sobama duge zgrade. Prostrijeli ga kad je vidio kako su neuredne i zapuštene. Roxanne nije nikada došla na pomisao da ih pospremi. Bilo je tu prljavštine, prašine, paučine. A nekada je Jordan Dodrill, njegov otac, pod ovim krovom ugošćavao najveće rančere u državi. Dolazili su oficiri, guverneri i drugi ugledni ljudi. Bilo je i gostiju iz New Yorka, čak iz Evrope. Za njihovim je stolom bio gost čak general Custer. A sada je »Rafter« definitivno propadao. Kao i njegov brak s tom ženom. Postao je usputna stanica, prenočište za konjokradice.

Kod šupa i korala motalo se nekoliko jahača sa stadom konja. Bili su tamo Monte i Dakota.

– Stuartovi davitelji motre na mene, momci – reče im Tuck. – Ne znam je li pametno da zastajete ovdje.

– Ovo stado nije ukradeno, Tuck – odvrati mu oniski Monte. – Kupili smo ga, kunem ti se. Imamo čak račun.

– Zar ste vi kupili konje, Monte?

– Jesmo. Od Harpa Leckonbyja.

– Onda ih je sigurno on ukrao, pa vam je to svejedno

opasan posao. A kamo ćete s njima?

– U Wyoming, Tuck. No moramo se najprije kod tebe odmoriti. Ne možemo dalje, ni mi ni životinje.

– Ne sviđa mi se sve to – uznemireno će Tuck. – Leckonby vam je mogao podvaliti. Nešto smjera. Taj kućkin sin rado bi me vidio s omčom oko vrata.

– Bit će sve dobro ustrajao je Dakota. – Dopusti nam samo da se odmorimo.

– Dobro, momci – pomiri se Tuck.

– Znaite prokleta dobro da vam ne mogu reći »ne«. No neka to bude posljednji put, jer me davitelji zaista već imaju na zubu.

– Bit će to posljednji put – obeća Dakota. – Ostat ćemo u Wyomingu. U Montani nam postaje prevruće.

– Jeste li negdje nešto čuli o Farisu i Bou? – upita Tuck.

– Čuli smo da su bili u Lewistownu – odgovori Dakota. – Vjerojatno su pošli za Čegrtušom i Dugokosim.

– Čudno da nisu došli ova-mo – promrmlja Tuck.

Ljudi su, u međuvremenu, rasedlali konje. Bilo je to staro društvo, ista družina. Veseli jahač koga su zvali Red River, ozbiljan Canada, stariji muškarac Rocky i mladi Kid, koji je svirao violinu i pjevao divnim tenorom te bio glavni zabavljač družine u rijetkim trenucima odmora.

Smjestivši ljude, Tuck se vrati u spavaću sobu. Ridokosa Roxie čekala ga je, sjedeći u krevetu, poduprta jastucima. Zloguko mu je opet prorokovala vješanje, ne prihvatajući njegove mirne odgovore kako je stado

ovaj put kupljeno, a ne ukradenno. Toliko ga je uznemirila da je čak došao na pomisao da ujutro odjaše s momcima u Wyoming.

Zaspavši, Tuck usne kako jaše s bratom Farisom i starim prijateljem Boom.

Nekoliko sati poslije toga Tuck se prene iz sna. Na vratima spavaće sobe stajao je Strat Coloney, sa svjetiljkom u jednoj, a uperenim revolverom u drugoj ruci.

– Ustaj i obuci se, imat ćemo zabavu! – Zlobno u se naceri.

Iza njega Tuck je začuo galamu Stuartovih davitelja i shvatio je kako su zacijelo već savladali i zarobili njegove noćasnje goste.

Uto se produbi i Roxanne, s vriskom.

– Ne plašite se, gospodo, vas nećemo objesiti! – dobaci joj Coloney, grohotom se nasmijavši.

Tuck shvati da su Coloney i negovi ljudi pijani. Pomisli na otpor.

– Hajde, pokušaj! – izazva ga Coloney, kao da mu je pročitao misli. – Ne bih te volio ustrijeliti pred tvojom ženom, no ako baš tako želiš...

– Nemate nikakvih dokaza protiv mene... – započe Tuck.

– Baš nikakvih – nakesi se Coloney – osim punog korala konjā, ukradenih s ranča „Crown“, te tvojih gostiju.

– Konje su kupili od Harpa Leckonbyja.

– I sâm znaš da je to laž!

– Prije bih povjerovao tim momcima nego Leckonbyju.

– Ti bi, ali im mi ne vjerujemo. Te su konjokradice poznate u cijeloj Montani. A ti već dugo radiš s njima.

– Nisam ukrao ni jednog konja! – pobuni se Tuck.

– Ali im odavna daješ utočište na svojem ranču, a to je dovoljno da viši zajedno s njima! No to ćemo vam prirediti tek kad grane sunce. Do tada ćemo se lijepo zabaviti.

– Rekla sam ti što će se dogoditi, Tuck! – zavapi Roxanne.

– Rekla sam da će te uhvatiti!

– Zaveži! – s gnušanjem joj dobaci Tuck.

– Vidiš, i tvoja žena zna da si kriv – nakesi se Coloney. – Ona to priznaje.

– Ne zna ona ništa – uzvratila Tuck. – A sve to što činite prokleta je namještaljka!

– Sada je dosta! – prekine ga Coloney. – Obuci se i izlazi. Do jutra ćeš nam biti domaćin. A i vi se, gospodo – obrati se Roxanni – obucite, i to lijepo! Plesat ćemo valcer!

Izlazili su prema dnevnoj sobi iz koje su se čuli zvuci violine. Startovi davitelji već su naterali Kida da svira.

– Objesiš li me, Coloney, bit će to prljavo ubojstvo! – prosvjedova Tuck.

– Neće, momče! – cerio se pijani Coloney. – Samo obavljamo svoju dužnost.

– Ti, kučkin sine! – zaškrgutala zubima Tuck. – Faris će te kazniti za ovo! Faris i Bo!

– Ne možeš me toliko izazvati da te ustrijelim – jetko će Coloney. – Radije ću te objesiti!

U dnevnoj su sobi Stuartovi davitelji pili, potcikivali. Kid je, sa suzama u očima, morao svirati, čak pjevati. Ostalih pet konjokradica sjedilo je na stolcima uza zid. Bili su, dakako, dobro vezani.

– Nisam ti lagao, sine! – obrati se stari Monte Tucku, ko-

ga su davitelji svezali na stolac pokraj njegovog. — Te smo ko-
nje zaista kupili od Leckonbyja.
No ovim kopilanima bilo je pr-
vo što su učinili da nam oduz-
mu račun i poderu ga!

— Smrdjelo je to od početka,
Monte — odvrati mu Tuck. —
Leckonby je i vama i meni, u
dogovoru s ovima, pripremio
zamku. Njemu je, čini se, stalo
do moje žene!

— Kako bi bilo da se borimo
s njima? — promrmlja Dakota.

Tuck se osvrne po sobi. Kako
bi se njih sedam nenaoružanih
i svezanih jadnika moglo su-
protstaviti tridesetorici naoru-
žanih pijanih ljudi?

— Prišuljali su nam se kao
zmije — pokuša Tucku objasniti
Dakota. — Ti prokleti davitelji
ne daju čovjeku priliku da se
bori!

— Sve što bih sada poželio —
mrmljao je stari Monte — jest
revolver sa dva metka, te da su
preda mnom Harp Leckonby i
ovaj Strat Coloney!

— Možda netko stigne ovamo
do jutra — primijeti Tuck. —
Barney Morland bi ih zausta-
vio. Ili kad bi stigli moj brat Fa-
ris i stari Bo.

— Doba raznih čuda davno je
prošlo, sine — potišteno će stari
Monte. — No ne preostaje nam
ništa drugo nego da se nadamo
zajedno s tobom.

U međuvremenu je u sobu
stigla i Roxanne. Bila se zaista
lijepo obukla. Tucku se smučio
kad ju je vidio kako pleše s Co-
loneyem. Možda će još poći s
njime u krevet!

Stuartovi davitelji sve više su
se opijali. Neki od njih osjećali
su poštovanje i stanovitu boja-
zan pred prezimenom nekada
moćnih Dodrillovih, pa su se,

isprva potihlo, a zatim i sasvim
glasno, počeli zalagati za Tuc-
ka. Uskoro je većina njih bila za
to da se Tucku poštedi život, jer
nije dokazana njegova krivica.
Većina, ali ne i Strat Coloney. A
on je vodio tu akciju. Ostali nisu
bili dovoljno hrabri da mu se
otvoreno suprotstave.

— Daj mi revolver, Coloney,
te mi dopusti tek toliku pred-
nost da izađem kroz ta vrata na
dvorište — predloži Tuck. — A
onda nahuškaj na mene te svo-
je vukove.

— Vidjet ćemo koliko si hra-
bar kad ti stavimo omču oko
vrata — grohotom mu se na-
smija, preko Roxannina rame-
na, pijani vođa Stuartovih davi-
telja.

Kad su pijani davitelji odredi-
li odmor za Kida, Roxanne se
uspjela približiti Tucku. Šapnu-
la mu je kako će poći s Colo-
neyem da mu pokaže kuću, pa
će ga pokušati nagovoriti da
mu poštedi život.

— Ako mi želiš pomoći, presi-
jeci konopac i daj mi revol-
ver.

— Tada bi te ubili.

— Bolje i to nego uže oko vra-
ta.

— Nekako ću te osloboditi —
obeća Roxanne.

No Tucker Dodrill joj nije vje-
roval.

X

Kad su Faris Dodrill i Bo Ta-
ferner, jašući iz Lewistowna na
ranč »Rafter«, stigli do Banbu-
ryja, Bou počne opasno šepati
konj. Dogovoriše se da Bo sa
svojim ozlijeđenim konjem i to-
varnim konjima ostanu u gradi-
ću, a Dodrill sâm produži na
ranč. Poslije će se, kad Bo unaj-
mi konja u javnoj konjušnici,

sresti na Beaver Creeku.

Dodrill je, dakle, produžio sâm prema obiteljskom ranču, udaljenom pedesetak kilometara sjeveroistočno od Banburyja. Pitao se što će zateći na ranču. Uvijek je volio mlađega brata i štitio ga, iako Tucku nije trebalo zaštite.

U daljini je ugledao brojne jahače kako prema Banburyju tjeraju krdo konja. Bili su predaleko da bi ih prepoznao. Pomisli kako to vjerojatno neka Coloneyeva potjera vraća ukradenu stoku.

Iako je znao da je ranč zapušten, Dodrilla zaprepasti prvi pogled na nj. Sve se raspadalo: šupa, koral, kaubojska spavaonica. Na ponekom razbijenom prozoru bile su pribijene daske. Po dvorištu su ostavljena oštećena kola, razbacani kotači i drugi dijelovi, razne alati.

U koralu spazi samo dva konja. A dvorište je bilo izgaženo konjskim kopitima. Nešto tu nije bilo kako valja! Ujaha u dvorište s koltom u ruci. Nigdje nikoga!

Razbjesnio se kad je ušao u kuću. Dnevna je soba bila puna boca, opušaka, prevrnutih stolaca. I kuhinja je bila u neredu.

U spavaćoj sobi je našao Roxanne, omamljenu, podbuhlih obraza i očiju, otečenih usana. Bila je u zelenoj haljini, razderanoj na više mjesta. Na rukama joj je vidio ogrebotine i podljeve krvi.

— Roxie, što se ovdje dogodilo? Gdje je Tuck? Odgovori mi! — morao ju je zazvati više puta.

— Otišao! — odgovori mu ona napokon.

— Kako?

— Napustio me. Kao i ti Sadu. Faris Dodrill uhvati ženu svo-

jega brata za ramena i strese je.

— Budi jasnija, Roxie! Kamo je otišao?

— Oh, Farise! — brizne žena u plač. — Odvedi me oдавде! Odvedi me s ovoga mjesta!

Obujmi ga rukama, a Faris ustukne.

— Sama sam, Farise, sasvim sama. Dobro da si došao. Uvijek sam voljela samo tebe! Željela sam tebe, no dobila te Sada. A ja sam uzela Tucka samo zato što je bio tvoj brat.

— Ti si luda! — pokuša se on osloboditi iz njezina zagrljaja.

Faris je shvatio da se ona svjesno, proračunato, namjerno privija uz njega, pokušavajući ga zavesti.

— Luda si, Roxie, uvijek sam znao da jesi!

— Luda za tobom, Farise!

Povukao se od nje k prozoru i zagledao u srpanjsko prijedodne, prema Beaver Creeku. Nad potokom su kružili lešinari. Faris Dobrill odjednom sve shvati.

— Što je tamo na potoku? — okrene se k Roxanni.

— Sve su ih povješali, Farise — vrati se uto i Roxanne iz omamljenosti. — Pokušala sam ga spasiti. Farise... Coloney... on mi je obećao... No lagao je. Objesili su ih tamo, svu sedmoricu! Nisam... nisam dosad mogla poći onamo, zbog tih užasnih pričurina!

— Je li Tucker krao konje? — upita je.

— Nije. Samo su se tu odmarali s konjima. Koristili su koral i kaubojsku spavaonicu. Bili su mu prijatelji. Znaš kakav je Tuck bio prema prijateljima. Nije ih mogao odbiti.

— Je li to učinio Coloney? Žena kimne.

– Zašto mi to nisi odmah rekla?

– Nisam mogla. Nisam smjela.

– Mislim da je Coloney objesio svoje posljednje žrtve! – odlučno će Dodrill, izlazeći iz sobe.

Pronašavši potreban alat, odjahao je k potoku. Pucnjevima iz puške poplaši lešinare, a onda, ne silazeći sa sedla, nožem prereže svih sedam užeta i spusti leševe na zemlju. Poskida im omče, zatim podiže leš svojega brata na konja. Ostale će pokopati kad se ovamo vrati s Boom, čim ubije Coloneya. Tucka prenese na konju preko potoka, do stabla pod kojim su bili pokopani njihov otac Jord i neki njegovi kauboji. Pokopavši Tucka, nabaca preko svježeg groba i kamenja. Ispričao se mrtvom bratu što je prekasno stigao i zakleo se da će ga osvetiti.

Vrati alat na ranč, a zatim, ne pozdravivši se s Roxanneom, krene u Banbury.

Nikada se nije mogao sjetiti kako je projahao tih pedesetak kilometara. Boa nije sreo. Starac je zacijelo već čuo o masovnom vješanju, te je vjerojatno bio u potrazi za Coloneyem. Farisa su salijetale uspomene na ranu mladost, na doba kada je, sretan i veseo, jahao s Tuckom, Monteom, Dakotom i drugim kaubojima.

Ugledavši svjetla Banburyja, pomisli kako možda već traži i njega u tom gradu. Coloney neće mirovati dok ga ne nađe, a možda je neke već privukla i nagrada na njegovu glavu. No ako ga dočekaju i svi Stuartovi davitelji zajedno, morat će preživjeti, barem dok ne ubije Stra-

ta Coloneya! Zato da više ne bi objesio ni jednog jedinog navinog čovjeka.

U predgrađu pred Dodrillom iz sjene izroni Bo Taferner.

– Jesi li ih našao, Dode? – kratko upita.

– Jesam. Gdje je Coloney?

– U salunu »Casa Grande«. Bio bih ga smaknuo i sâm, no pomislio sam da je to tvoje pravo. Većina se drugih davitelja razišla kućama. Razgovarao sam s nekima od njih. Nisu, kažu, htjeli objesiti i Tucka. Coloney je to učinio vlastitim rukama. Bila je to njegova predstava. Voncourt nije bio tamo.

– Tako sam i mislio, Bo.

– Sve je bilo namješteno – dovrši starac. – Dali su Harpu Leckonbyju pedeset konja s ranča »Crown«, da ih jeftino proda Monteui i Dakoti. Ostalo valjda znaš.

– Gdje je Leckonby?

– Zbrisao, naravno. Neće se tu dugo pojavljivati. Zna da ćemo ga tražiti. Vjerojatno je pobjegao u Wyoming.

– Dovoljno će biti likvidirati ih jednoga po jednoga. Kako da izvučem Coloneya van?

– Pošalji nekoga po njega. Držat ću na nišanu ostale, dok se ti budeš obračunavao s njim. A onda ćemo zaista morati bježati odavde. Tovarne konje imam priprave, tu u šupi. Jahaćeg sam konja morao zamijeniti. Hoćemo li poći na »Rafter«?

– Morat ćemo pokopati one momke. A i vidjeti što je s Roxanneom.

Kad su se približili salunu, poslužila ih je sreća. Coloney je upravo sam izlazio iz lokala.

Dodrill zaustavi konja nasred

ulice. Coloney je nešto petljao oko svojega konja.

— Ah, tu je i drugi Dodrill! — nadmeno će kad ga spazi. — Dakle, i ti, Farise, želiš isto što i tvoj brat?

Coloney potegne revolver.

Faris Dodrill je, međutim, već izvukao iz navlake vinčesterku. Bio je brži. Ranjeni Coloney posrvnuši, zapucao je iz revolvra u zrak. Kada je htio još jednom zapucati u njega, Dodrill ga je pogodio i drugim metkom. Coloney je pao na koljena, odmahivao glavom, kao ranjeni bik, ne htijući pasti. Dodrill sruči u njega još nekoliko metaka. Kad je prestao pucati, začuo je Tafernerov glas.

— Samo mirno, momci! — upozoravao je starac, s oružjem u ruci, one koji su htjeli nahrupiti iz saluna. — Ovo je osobni obračun, a već je, kako vidite, i završen!

Odgalopirali su niz ulicu, pošli po Boove tovarne konje i odjahali na »Rafter«.

— Neće biti potjere, Dode! — reče starac. — Barney Morland već je naribao nos daviteljima što su objesili nevinog Tucka i rekao im da neće ništa poduzeti kad ti dođeš likvidirati Coloneya.

Roxanneu ne zatekoše na ranču. Ni ona dva konja u koralu. Otišla je, ponijevši sa sobom koliko je god mogla svoje odjeće. Prespavaše tu noć na ranču, a ujutro pokopaše, u zajednički grob, Dakotu, Montea i ostale članove nesretne družine.

Zatekavši ih u tom poslu, jedan kauboj sa susjednog ranča reče im da su neki ljudi sinoć vidjeli Roxanneu kako jaše prema jugu, zajedno s Harpom Leckonbyjem.

XI

Dodrill i Taferner odjahaše po srpanjskim vrućinama na jug, tragom Roxanne i Leckonbyja. A za njima su, smatrao je Dodrill, jahali mnogi koji su se, zbog nagrade, htjeli dočepati njega.

Roxanne je, razmišljao je, još gora od Sade, nemoralna, bezobzirna. Htjela ga je zvesti odmah poslije smrti svojega muža, njegova brata! A sada je otišla s čovjekom koji joj je muža izručio Stuartovim daviteljima. Bila je zvijer. No poželjna zvijer, to se mora priznati! Znala se služiti svojim privlačnim tijelom.

Jahali su uzvodno uz Little Big Horn. Projahali su i kraj poprišta pokolja generala Custera i njegovih vojnika. Spomenik je bio okružen željeznom ogradom. Kamenjem su bili obilježeni razasuti grobovi. Bilo je teško — u toj tihoj i mirnoj dolini — zamisliti kako su na Custera i njegovih dvjesto konjanika jurili kudikamo brojniji Siouxi i Cheyenni.

— Prošlo je otada osam godina — primijeti Bo, pogađajući Dodrillove misli. — Tko je poznavao Custera, mogao je pogoditi da će tako završiti. Vojnici su imali puške s jednim metkom, a Indijanci repetirke sa šestnaest metaka. A Custer je izjavio kako je sretan kad je vidio na kako je veliko njihovo selo naišao.

Produžiše na jug, prema Wyomingu. Starca je zahvatila nekakva sjeta.

— Doživio sam i gledao kako se ova zemlja mijenja, prolazi kroz razdoblje razvoja — pričao je starac. — Od dabra do zlata, od bizona do goveda, a

sada dolaze i ovce, farmeri, dolazi željeznica. Neće više biti prostranih pašnjaka. Doći će ograde, farme, gradići i gradovi. Neće više biti prostora ni da se čovjek okrene. Drago mi je što to neću doživjeti.

– Poživjet ćeš ti još koji mjesec, ako se pripaziš – šaljivo utješi starca Dodrill.

– Možda bih i mogao. No – uzvratiti šalom Bo – ne bih smio jahati s ljudima izvan zakona i opasnim revolverašima poput tebe!

Raspitujući se, saznali su da Roxanne i Leckonby imaju pred njima samo jedan dan prednosti. Bo pretpostavi da je to dvoje vjerojatno krenulo u »Rupu u zidu«, poznato utočište mnogih odmetnika, dobro okruženu brdima, lako branjivu kotlinu.

Budući da su im se opasno stanjili i novac i zalihe hrane, Dodrill i Bo tražili su putem i nekakve poslove. No kaubojskih je poslova ljeti bilo malo. Na rančevima je proljetos bilo obavljeno okupljanje i žigosanje teladi, pa su veći poslovi predstojali tek u jesen, kada se, za prodaju, budu okupljala starija goveda. Zalihe hrane dva su prijatelja dopunjavala loveći divljač.

Jednom Dodrill pokuša objasniti starcu kako će morati postati odmetnikom, pa bi bilo bolje za njega da se od njega odvoji, da ne trpi ovu oskudicu. Starac suho odgovori da obično radi samo ono što sâm želi, dakle i jaše s njim zato što to sam želi.

– Ti, dakle, Bo i sâm želiš postati banditom? – našali se Dodrill.

Podigavši ramena, starac je vrlo ozbiljno razmislio prije nego što mu je odgovorio na to prijateljski šaljivo pitanje:

– Znaš, Dode, vrlo je tanka, strašno tanka crta koja razdvaja dobro od zla, pravedno i nepravednoga, osobito u ovoj zemlji. Strat Coloney, na primjer, bio je zao čovjek na pravoj strani. Monte i Dakota bili su dobri ljudi na pogrešnoj strani. Sve se nekako izmiješalo. I mene su nekada smatrali odmetnikom, ali me to nije osobito pogađalo. I tebe sada smatraju odmetnikom, lošim čovjekom. No nisi učinio ništa što nisi morao, da bi ostao živ i osjećao se čovjekom. Sâm u sebi znaš što je krivo, a što pravo, i to je dovoljno. Čovjeku sa srcem i mozgom nije potreban ni propovjednik ni sudac, da bi mu rekli što je krivo, a što pravo.

– Sve je to točno, Bo. No mogao si ostati na ranču »Rafter«, čuvati ga, pokušati ga održati.

– Mogao sam, a bilo bi još lakše, ostati i za kakvim šankom. No ne zaboravi, Dode, da i sam imam nekih neporavnanih računa s tim Leckonbyjem. Duguje mi podosta novca, a i ja sam njemu ponešto dužan za našega Tucka!

U Wyomingunapustiše Little Big Horn i skrenuše na istok, pa prešavši rijeku Tongue, dospješe u novi, mladi kaubojski gradić Sheridan.

Dotjeravši se i pošavši u salun, saznaše kako su na sjeveru Stuartovi davitelji postigli nov uspjeh, potamanivši bandu konjokradica i ubivši gotovo legandarnog bandita Johna Jacka Stringera. Sada će sve konjokradice pohrliti u Wyoming. Banda Bossyja Angwina već je

tu. Ljudi su isticali kako će se pripremiti, da je dobro dočakaju. Razgovarajući tako, počeo pogledavati u Dodrilla i Boa, očito sumnjajući i u njih. Dva prijatelja odahnuše kad razgovor skrene na predsjedničku predizbornu kampanju.

Pošaviši iz saluna u blagavonicu, Dodrill i Bo zastadoše na vratima kao ukopani. Za jednim stolom prepoznaše, iako s leđa, Roxanne Dodrill! Stol je bio postavljen za dvoje.

– Sigurno nas je Leckonby vidio, pa je odmaglio – reče Dodrill. – Drži na oku Roxanne, a ja idem za Leckonbyjem.

– Uvijek izabereš bolji posao – progunda starac.

Vrativši se poslije uzaludne potrage, Dodrill je saznao od Boa da Roxanne stanuje u hotelu Rančerskog udruženja. Čak je znao broj njene sobe. Dodrill je pošao onamo.

– Uđi, Farise. Očekivala sam te reče Roxanne, kad ga je ugledala na vratima svoje sobe.

– Tvoj te je ortak iznenada napustio – dobaci joj.

Roxanne je ne samo zatvorila nego i zaključala vrata.

– Ne bi bilo pametno da je ostao i da ste ga raznijeli na komade, zar ne? – primijeti žena.

– Svakako će ga to konačno snaći – suho će Dodrill. – Ti i on pripremili ste Tucku lijepu klopku!

– Nisam ništa imala s tim! – vikne Roxanne.

– Što, onda tražiš ovdje s Leckonbyjem?

– Morala sam poći nekamo – spusti žena glavu. – Ti mi nisu hito pomoći, Farise.

– Zaista lijepo! Bježiš s čovjekom koji ti je izručio muža da-

viteljima, da ga objese. Da znaš, Coloney je mrtav, a tvoj prijatelj Leckonby slijedeći je na redu!

– Postao si pravi ubojica! Jesi li ubio i Sadu i Oppleta u Caprocku?

– Otkud ti to pada na pamet?

– Razgovarala sam o tome u Montani s Asom Scarbathom.

– Čuo sam da su ostali živi.

– Najprije jesu, no Scarbath, čini se, misli ili zna da su mrtvi.

– Želiš li nagradu za moju glavu, Roxie? Tvoj ju je otac raspisao. Cijeni me na pet tisuća dolara.

– Ja je ne želim, Farise. No mnogi je drugi žele.

– I Leckonby.

– Čini mi se. Znaš da nikada nema dovoljno novca.

– Što ti znači Harp Leckonby, Roxie?

– Ništa. Samo sam s njim putovala. Ovdje smo imali odvojene sobe, ako to želiš znati. Ugasi cigaretu i dodi, Farise! Rekla sam ti već da te želim! Pokušala sam te mrziti, ali ne mogu. Dodi! Zar nemaš ni milosti ni suosjećanja?

Kad nije htio on k njoj, poslala je ona k njemu. Sjela mu je u krilo. Malo je nedostajalo da Dodrill ne popusti, preda se toj primamljivoj ženi. Roxanne mu je upravo spočitavala da je budala što neće leći s njom u krevet, kadli netko pokuca na vrata.

– Neki naši prijatelji su u gradu, Dode – reče stari Bo ušavši u sobu. – Vidio sam Eda Quilla i Shepa Linderhala kako razgovaraju s Asom Scarbathom i ovdašnjim šerifom. Moramo što prije odavde.

– Povedite i mene! – zavapi Roxanne. – Znam jahati, puca-

ti, kuhati. Imam svoje konje i opremu, a imam i dosta novca.

Poveli su je, uvjereni kako to čine samo zbog njezina novca.

Roxane im potvrdi prijašnju Boovou pretpostavku da se Harp Leckonby vjerojatno zaputio prema odmetničkom utočištu. — Rupi u zidu.

XII

Pokazalo se da je Roxanne dobra jahačica i suputnica. Čak se brinula o njihovim obrocima.

Dodrill je pomišljao i na to da pričekaja svoje brojne progonitelje i obračuna s njima. No iskustveni mu je Bo, u razgovoru u Buffalu, savjetovao da izbjegava nova ubojstva, te predlažio da se na neko vrijeme i sami povuku u Rupu u zidu. Onamo neće poći za njima nijedan čuvar zakona, čak ni Asa Scarboth.

— Tamo ćemo se, znači, pridružiti odmetnicima, Bo?

— I to je bolje nego neprestano bježati.

— A što ćemo s Roxie?

— Neće biti prva žena u tom utočištu. No vjerojatno će zbog nje biti nevolje.

— S time ćemo već izaći na kraj — osmijehne se Dodrill. — Ali što misliš, Bo, neće li Leckonby, stigavši prije nas, nahuškati na nas tamošnje odmetnike.

— Neće, Dode. Ti ga ljudi vjerojatno poznaju koliko i mi, a to znači da mu neće osobito vjerovati.

Na putu od Buffala do odmetničkog utočišta Dodrill je spoznao koliko ga Roxanne očarava. Gledao ju je kako, onako dobro građena, spretno jaše i razmišljao o vječnoj tajni žene i ženstvenosti. Roxie je bila lije-

pa, nježna i ljupka, barem na prvi pogled. Ali je zapravo bila zla, pohlepna, požudna, i to toliko da bi prosječan muškarac, u usporedbi s njom, bio čistunac. Ta suprotnost kod žena i jest ono što općinjama muškarce, zaključuje Dodrill. Žene su kao cvijet, izgledaju nježno i krhko, a u dubini toga cvijeta krije se sve zlo njihovog nježnijeg spola.

Pred Rupom u zidu, ispred nekakve krčme, dočeka ih, kako reče Bo, pravi odbor za doček — Bossy Angwin sa svojom družinom.

— Pozdravljam vas, prijatelji!

— dočeka ih debeo muškarac.

— Zovem se Angwin. Čujem da me tražite

— Nije sasvim točno — reče stari Bo. — Tražimo Harpa Leckonbyja, a i utočište za sebe.

— Ne nosite, dakle, značke?

— Ne, Bossy — nasmije se Bo.

— No mislim da nam je na tragu jedan sa značkom.

— Ti si zacijelo Taferner — stade pogađati voda bande — a ovo je Dodrill.

— A ja? Zar me se ne sjećaš, gospodine Angwine? — prekine ga Roxanne.

— Ah, zaista — reče odmetnik — gospoda s ranča »Rafter«, gospoda Dodrill. Bilo mi je žao kada sam čuo za Tucka, gospodo. A ovaj je gospodin, znači, Tuckov brat. Dopustite da i ja vama predstavim ove svoje prijatelje.

Peter Jurick, zvani Pete, samo im kimne, ne skidajući pogleda s Roxanne. Dutch Emmert nakloni se Roxanni, a osmijehne muškarcima, Joe Westrand pozdravi ih sve vrlo prijateljski. Dodrillu se nije sviđao jedino Yurick, tipičan ubojica, koji je

uz to požudnim pogledom gu-
tao Roxanne.

– Da popijemo nešto – pred-
loži Dodrill.

– Na moj račun, ljudi! – po-
zva ih Angwin.

Uz piće, Angwin spomene ak-
cije Stuartovih davitelja u Mon-
tani, te sa zadovoljstvom primi-
jeti kako su se on i njegova dru-
žina na vrijeme povukli u Wyo-
ming. Spomene i to kako su nje-
govi momci Dodrillu dvaput
oteli robu, te ga upita koliko
ima istine u vijestima o nje-
govim poteškoćama u Caprocku.
Na kraju ih odmetnik otvoreno
upita žele li mu se pridružiti.

– Pa moramo se negdje sa-
kriti – reče Dodrill.

– Leckonby nam je nalagao
mnogo toga o vama – reče
Angwin. – Odmah sam shvatio
da laže. Čini mi se da je on iz-
ručio daviteljima i Tucka Do-
drilla i Monteovu družinu. Bolje
da ga nema, kad stignemo u lo-
gor.

– Ako još bude tamo, preuzi-
mam ga na sebe – odlučno će
Dodrill.

– Imaš za to i razloga – su-
glasi se Angwin.

– Rekao sam ti da je Dodrill
opasan revolveraš – upade već
po drugi put u razgovor Yu-
rick.

– Uvuci rogove, Pete! – opo-
mene ga Angwin. – Ne vidim
– okrene se k Dodrillu – ni
jednog razloga zašto ne biste
mogli poći s nama. Očekujemo
ovdje večeras nekakve konje.
Možete ih potjerati zajedno s
nama do Rupe, te tako odmah
postati novi članovi naše druž-
ne.

– Možda ne žele postati ko-
njokradice – nakesi se Yu-
rick.

– Ne bih imao ništa protiv
toga – odbrusi mu Dodrill –
samo da nisi ti među njima.

Angwin spriječi tučnjavu me-
đu njima, koju htjede započeti
Yurick.

U odmetničkom logoru u Ru-
pi u zidu ne nadoše Harpa Lec-
konbyja. Opet je na vrijeme
umaknuo. Angwin im je, zbog
žene među njima, savjetovao da
logoruju podalje od drugih. Do-
drill obeća Roxanni kako će se
pobrinuti da je nitko od odmet-
nika ne dodirne, ali ju je upozo-
rio da ni ona ne započne nika-
kvo oćijukanje s nekim muškar-
cem.

XIII

U Rupi u zidu logorovali su i
ljenčarili već desetak dana. Bio
je ugodan osjećaj da ne moraju
ni pred kim bježati, skrivati se.

– Što sprečava potjere i ču-
vare zakona da ujašu ovamo?
– upita Dodrill Boa.

– Ništa. No oni to ipak ne či-
ne.

– Ali Linderhal i Quill bi mo-
gli dojahati, pretvarajući se da
su i sami progonjeni?

– Ne bi tu dugo poživjeli, kad
bismo ovim momcima rekli tko
su.

Misliš li da ovi ovdje znaju o
nagradi i potjernici raspisanoj
za mnomo?

– Znaju. No možda bi samo
Yurick ili neki njemu sličan do-
šli na pomisao da posegnu za
tom nagradom. Većina njih, Do-
de, dobri su momci, bivši kau-
boji, otjerani izvan zakona na
ovaj ili onaj način.

U Rupi je, u sporednim kanjo-
nima, bilo i drugih bandi, no ni-
jedna ih nije dirala. Nije tu bilo
uhodenja, ponajmanje taktike:
pas grize psa.

Ponekad bi Roxannu, Dodrill-
la i Boa posjetio vođa bande
Angwin. Taj debeljko bio je do-
voljno odlučan da im osigura
mir. Nijedan se odmetnik nije
zalijetao k njima radi Roxanne,
a i njezino je vladanje, začudo,
bilo primjerno. Bo je smatrao
da se tako vlada zato da bi za-
divila i privukla Dodrilla.

Dolazili su i Dutch Emmert i
Joe Westrand. Pokazalo se da
su to dobri ljudi, kauboji koji su,
mukotrpno radeći na velikm
rančevima, počinili grešku kad
su i za sebe odvojili poneko
omanje stado. Protjerani i stav-
ljeni na rančersku crnu listu,
nisu više mogli naći posla – i
Bossy Angwin im ga je dao.

– Tako vam je to, momci! –
reče stari Bo. – Onaj tko ima,
hoće još više, hoće sve. Veliki
žele ostati veliki, a male pod pe-
tu!

– Moj otac nije bio takav –
prosvjedova Dodrill.

– Točno da nije, Dode. Ali ta-
kvih se nađe jedan na tisuću.
Uostalom, baš zato i nije ostao
velik rančer!

Koliko su im god posjeti ovih
kauboja, pa i Angwinovi bili
dragi, toliko su im bili odbojni
Pete Yurick, Orvil Sykes i Lon
Jenninson, koji su bili zapravo
pravi odmetnici, ljudi s razlo-
gom izvan zakona. Njihovu
drskost obuzdavalo je jedino to
što su bili uvjereni da su i Do-
drill i Bo čvrsti i prekaljeni lju-
di. Bossy Angwin je bio dovolj-
no pametan, pa je poslao Yuric-
ka s momcima koji su ukradene
konje potjerali na sjever, na
prodaju. Angwin je trgovao sa-
mo konjima, jer su bili brži, a
goveda je povremeno krao sa-
mo radi prehrane svoje druž-
ne.

Roxanne, svjesna toga da mo-
ra napustiti Rupu u zidu, odluči
krenuti na jug, do Rawlinsa ili
Medicine Bowa, prodati tamo
svoja dva konja, te vlakom po-
tražiti sreću u Cheyenneu. Od-
lučiše da je sve do vlaka, kojih
dvjesto i pedeset kilometara, ot-
prati Bo, jer on nije bio ucije-
njen. Kasnije će se obojica sa-
stati s njom u Cheyenneu.

Rastanak u Rupi i zidu bio je
srdačan, gotovo nježan. Roxan-
ne reče kako zna da će Dodrill
doći za njom, jer tako mora biti,
a ona će dotle misliti na njega.
Dodrill pak zamoli Boā da se
brine o toj ženi, jer je za žensko
čeljade dobar jahač i dobar
drug. Roxanne, smijući se, reče
kako još ima nade za njih dvoje;
naime, Dodrill zacijelo još nije
zaboravio da je ona žena.

Dosađujući se nakon odlaska
Roxanne i Boa, Dodrill se više
družio s Angwinovim odmetni-
cima. Tako je pošao jednom s
njima i u krađu goveda s veli-
kog ranča engleske obitelji Fre-
wen. Bila je to najbogatija obi-
telj u ovom kraju. Odmetnici su
oduševljeno, ali i s ogorčenjem
pričali o primanjima i plesovi-
ma što su ih Frewenovi priredi-
vali, o večernjim haljinama pri-
sutnih žena. Jednom su Frewe-
nu ukrali stado rasnih, čistokr-
vnih goveda. Rančer je digao
veliku viku, a odmetnicima ta
krađa nije donijela osobite kori-
sti. Čini se da je naziv odmetni-
čkom utočištu – Rupa u zidu
– dao baš Frewen, po nekoj
krčmi u Londonu.

Dok je Dodrill, sudjelovavši u
krađi goveda, mučio samoga
sebe mislima o tome kako je
već postao i pravi stokokradica,
a ne samo nesretni odmetnik,

stari je Bo, isprativši Roxanne na vlak u Rawlinsu, htio poći na piće. Tako se sreo na peronu oči u oči a Asom Scarbathom.

Starac je gotovo posegnuo za revolverom, no dosjetio se kako Scarbath ne progoni njega.

— Gdje si se rastao s Dodril-lom? — upita ga Scarbath, srdačno se s njim rukovavši. — Je li ostao u Rupij?

— Nisam ja njegov skrbnik — suho odgovori Bo.

— Ponešto sam istraživao i saznao o Dodu — osmjehne se Scarbath. — Čini se da je imao pravo što je ubio i ženu i Oppleta. Gotovo su živjeli zajedno kad je on bio na putu.

Nastaviše razgovor uz piće.

— Činjenica je — izvijesti Scarbath starca — da su i Sada Dodrill i Drew Opplet živi i uspješno se oporavljaju u Caprocu.

— Skida li to Dodu poneku brigu s vrata? — upita stari Bo.

— Skida mu s vrata mene — primijeti Scarbath, podižući čašu, kao da nazdravlja u to ime.

— Ostaje raspisana za njim ona Van Stormova nagrada, no ja se nisam zanimao za njega zbog te nagrade. Mnogi ga, međutim, traže baš zbog nje. Ali sada Doda neće više progoniti zakon. Ostaju mu za petama samo ti lovci na nagradu.

— A koliko ga tereti to što je ubio Strata Coloneya u Banburyju?

— Nimalo! To je sve raščistio Barney Morland. Bila je to samoobrana. Nitko u Banburyju nije volio toga Coloneya. Vencourt se uopće nije uplitao. A Gran Stuart bi kad-tad i sâm ubio Coloneya, da to nije učinio Dod.

— Možda će Dod morati ubiti

još nekoga od svojih progonitelja — primijeti starac.

— Bit će to u samoobrani, što se mene tiče — reče Scarbath.

— Ne držim mnogo do lovaca na nagrade. Mnogima od njih to sam i rekao.

— Skinuo si mi velik teret sa srca, Scarbathe — reče starac, naručujući još po jedno piće. — A mislim da će se i Dod poslije ovoga osjećati znatno bolje.

— Samo ga, poslušaj me Bo, izvuci iz te Rupe u zidu, dok se tamo ne pokvari.

— Mislili smo da nam je to posljednje utočište — namršti se starac.

— Za mnoge jest. Ali ne i za vas dvojicu — reče Scarbath i pruži mu cigaru. — Izadite odande i nađite neki posao. Dat ću ti pismo za Kirbyja Furlonga. Upravlja rančom »Andiron« na Sweetwateru. Svakako će vas zaposliti na jesenskom okupljanju goveda, a možda će imati posla i za vas i prije.

— To će nam znatno pomoći — zahvalno će Bo. — Ovdje, naime, svi misle kako je svatko tko stigne iz Montane konjokradica.

— Mislite na to, Bo, kako Van Storm ne odustaje da se osveti Dodu. Uskoro će za njim poći Drew Opplet, vjerojatno s kakvom potjerom.

— No sad već vidimo i komadić jasnog neba, nije više sve oblačno — zadovoljno će starac.

— Znaš, Bo — reče Scarbath — i ljudi sa značkom ponekad pružaju ruku. Čak su sretni kad mogu to učiniti.

— Što si ti, zapravo, Ace? Ne-ki savezni? Nikako da to saznam.

– Lakše obavljam posao, ako se to ne zna. No tebi ću reći: zamjenik sam saveznog šerifa.

– Veoma si zabrinuo Doda, onda u lipnju, u Miles Cityju.

– Znao sam da momka nešto muči. No nestao je prije nego što su tamo stigle vijesti iz Ca-procka.

– Što misliš, Ace, onaj momčić McAlister vjerojatno se još trudi da se dočepa pet tisuća dolara?

– Bojim se da je tako, Bo. Ali osim njega, na tragu su vam za-cijelo i mnogi drugi.

XIV

Dodrill i Taferner napustiše Rupu u zidu u kolovozu, ne bez žalosti za tim sigurnim utočištem.

Putem su razgovarali. Život baca čovjeka, smatrao je Dodrill, na čudne staze. Odabereš jednu, a ona ispadne kriva. Ne možeš se vratiti na onu drugu, možda pravu, koju nisi bio odabrao u danom trenutku. Međutim, Bo je smatrao da čovjek vjerojatno uopće ne bira sam te staze, iako misli da to čini, već je u igri nešto drugo, kako god to nazivali: sudbina, sreća, slučaj. Dodrill se s tim složio i to potkrijepio vlastitom sudbinom: eto, on i Tuck pošli su, kad im je ubijen otac, u potragu za Fallonom i Owensom, iako ih je Bo opominjao, potucali se, ostavivši ranč »Rafter« da propada, potrošili posljednji cent u potrazi za ubojicama, te konačno naletjeli na te Stormove djevojke i upropastili sebi život, oženivši se njima.

Jahali su u smjeru Oregona. U preriji trava još nije zarasla put što su ga utabali pioniri to-

ga dijela Zapada prije trideset godina. Tim su putom, pričao je stari Bo, išle na Zapadu cijele vojske pionira, ljudi, žene, djece, tipičnim teškim zaprežnim kolima. Tri tisuće odjednom 1845. godine, kada je Fort Laramie još bio mala postaja za otkup krzna od traperi. Mnogi mormoni išli su tom stazom 1847, gurajući ispred sebe tačke, u kojima je bila sva njihova imovina. Godine 1849. hitali su na Zapad oni što su bili obuzeti zlatnom groznicom – da se što brže obogate i još brže budu ubijeni. A pedesetih je godina na Zapad, prema zalasku sunca, tim putom odlazilo i po pedeset i više tisuća ljudi na godinu.

Ranč »Andrion«, na koji stiglo je jednoga prijepodneva, bio je smješten na tihom potoku Still Creeku, južnom pritoku Sweetwatera, okružen s istoka i zapada brdima. Bio je to poveći i očito imućan ranč.

Kirbyja Furlonga najprije je zanimalo jesu li Teksašani. Kad rekoše da su iz Montane, te da su ondje napustili vlastiti ranč, pretpostavio je da su ih upropastili kradljivci stoke, što oni i potvrdiše. U koralu, kraj kojega su razgovarali neki se kauboj mučio kroteći lijepoga konja udarcima šake po njušci. Furlong upita Dodrilla ne bi li on mogao ukrotiti toga konja. Dodrill reče kako je uvjeren da bi, ali bi mu taj kauboj odmah postao zavidan neprijatelj.

Za sve to vrijeme, dok su razgovarali, rančer je držao u ruci neotvoreno Scarbathovo pismo. Kad ga je konačno otvorio, pismo je učinilo čudo. Rančer ih je odmah unajmio, uz mjesečnu plaću od trideset i pet dolara,

obećavši i povišicu, budu li se pokazali dobrim radnicima.

U kaubojskoj spavaonici te noći Dodrill se na trenutak ponadao da je konačno našao svoj mir.

Tjedan dana poslije toga, u sumrak, Bo i Dodrill dotjerali su, s ostalim kaubojima, krdo mustanga u koral. Upravo su rasedlavali svoje konje, zadovoljno pomišljajući na večeru i skorašnji počinak, kadli Dodrill osjeti kao da ga nešto pecka po vratu. Njegovo šesto čulo upozoravalo ga je na opasnost. Malo dalje, pod šupom, spazi dječčaku spodobu, poznatu odnekle, ali ne s »Andirona«.

— Ovaj put si gotov, prokletniče! — vikne ta spodoba, upevriši pušku u njega.

Bio je to McAlister.

Dodrill je znao da ne bi imao vremena izvaditi svoju pušku iz navlake uz sedlo. Bocne stoga konja i ovaj se propne. Tako McAlisterov metak pogodi životinju u prsa. Dodrill toga trenutka pomisli kako je dobro što nije jahao svoga dorata nego konja s ranča. U padu je uspio izvući vinčesterku, no nije dospio zapucati. Čuo je prasak puške, ali nije znao čije. Stari Bo, zamijetivši u kakvoj je opasnosti Dodrill, uzeo je na nišan McAlistera i ubio ga sa dva metka. Slavoljubiv, ali i pohlepan mladić umro je, plaćući za nagradom od pet tisuća dolara.

Kirbyju Furlongu, koji je dotrčao da vidi što se događa, Dodrill reče kako ga je taj mladić već treći put pokušao ubiti. Rančer reče kako je McAlister stigao na ranč toga jutro, rekao da je iz Montane, da poznaje Boa i Dodrilla, te da Dodrilla

traži zakon. Ne priznajući Boov argument kako im, kad bi ih doista tražio zakon, Scarbath ne bi napisao onu preporuku, rančer im smjesta otkaza posao i gostoprimstvo na ranču. Ipak im isplati polumjesečnu plaću, iako su radili samo tjedan dana.

— Kamo ćemo sada, Bo? — ogorčeno upita Dodrill, dok su se kupali u potoku. — Zar natrag u Rupu u zidu?

— Ne, Dode! Odjahat ćemo na istok, duž Sweetwatera na North Platte. Ima tamo dosta rančeva. Naći ćemo posla.

— Za trideset dolara na mjesec! To nije dosta ni za jednu noć u salunu!

— Ašto bi ti ti uradio, Dode?

— Proklet da sam, ako znam!

— očajno će Dodrill. — Pokušavaju od mene načiniti pravog odmetnika. Gotovo dobivam volju da to i postanem. I da svojim revolverima na neki način za jedan dan zaradim godišnju kaubojsku plaću!

XV

Početkom rujna stigao je u Cheyenne poštanskom kočijom Drew Opplet. Znao je da je tamo Roxanne, jer je pismom tražila od Van Storma novaca. Vjerovao je da će od Roxanne saznati gdje je Dodrill. Čim se, tamo u Caprocku, počeo oporavljati, te shvatio da će ostati živ, Opplet je počeo snovati osvetu. Jedina mu je životna svrha bila ubiti Dodrilla. Zbog osvete, a dobro bi mu došla i značajna Van Stromova nagrada. Od Sade se već bio ohladio. Ta se žena, živeći kod oca, sasvim promijenila. Udaljila se od muškaraca, postala bezvoljna. Opplet

je čak smatrao da s njezinom pameću nešto ne valja. I njezina jedina opsjednutost je bila da se osveti Dodrillu.

Opplet je, zbog svega toga, još više žudio za Roxanneom. Odavna su mu se svidjele obje Stromove kćeri. Roxannom bi se sada mogao čak oženiti. Dobro bi mu došla, jer bi, pošto ubije Dodrilla, na taj način učvrstio vezu i s moćnim, bogatim Stromom.

Ponašao se samouvjereno. Uzeo je sobu u luksuznom hotelu »Inter – Ocean«, gdje je zatekao i Roxannu, koja je tamo bila šef sale. Roxanne ga nije prepoznala dok mu je pokazivala za koji stol da sjedne. Zaprepastila se kad joj se predstavio, zureći u njega kao u kakvu utvaru.

– Jesi li ovdje zbog posla? – upita ga.

– Zbog posla i radi zadovoljstva! – samouvjereno Opplet naglasi posljednju riječ. – Jesi li slobodna večeras, Roxanne?

– Oh, ne! – žurno će Roxanne. – Nemam nikakvih privatnih veza s hotelskim gostima.

Žena se udaljila. Izbjegavala ga je cijele te večeri.

Zaklinjući se da će ta njena lijepa rida glava uskoro počivati na njegovim prsima, ljutiti Opplet pođe u elegantni klub »Cheyenne«. U džepu je imao Van Stromovo pismo, preporuku, koja mu je otvorila vrata u to zatvoreno sastajalište bogatih rančera.

Slučaj je htio da je ondje zatekao i Harpa Leskonbyja, i to kad su već obojica bili pripiti. Riječ po riječ, te ta dvojica shvaćaju da gaje zajedničku naklonost prema Roxanni i zajedničku mržnju prema Dodrillu.

Leckonby je bio dobro obaviješten o Dodrillovu boravištu. Znao je i to da je najuren s »Andriona«, gdje se sukobio s McAlisterom, pa sada sa starim Boom bezuspješno traži posao po rančevima na North Platteu. Bezuspješno, zato što je Leckonby u klubu »Cheyenne« uspio nagovoriti rančere da Boa i Dodrilla stave na takozvanu crnu listu. To je značilo, objasni Leckonby, da ih nijedan rančer neće unajmiti, pa će i Bo i Dodrill uskoro dojahati u Cheyenne.

U pijanim, uortačenim glavama rodio se plan da u Cheyenne najprije ubiju Boa, kako bi oslabili Dodrilla. Busali su se, u prsa, doduše, kako su pravi junaci, ali na kraju priznaše sami sebi da su i Bo i Dodrill opasni, te kako će biti najbolje da ih pokušaju ubiti iz zasjede, s leđa.

XVI

Rančeri na North Platteu unajmljivali su radnu snagu u rujnu, no nijedan nije htio unajmiti Boa i Dodrilla.

– Što je to, do vraga?! – plaku Dodrill, kad ih je odbio i četvrti rančer. – U čemu je stvar? Unajmljujete radnike. Bolje od nas nećete naći, a ne želite nam dati posla. Ne shvaćam to, gospodine!

– Nije moja krivnja – objasni im rančer. – Dobio sam, kao i svi rančeri, pismo od Rančerskog udruženja iz Cheyennea. Vi ste na crnoj listi. Unajmim li vas, dospjet ću i ja na nju.

– A zašto smo na toj crnoj listi? – ljutito će Dodrill. – Jesu li se uopće potrudili da to obrazlože?

– U pismu piše da je Dodrill ubojica iz Montane, te da ste

obojica kradljivci stoke iz Rupe u zidu, iz Angwinove bande.

– Ne pišu tko im je to rekao, zar ne? – upita Dodrill.

– Ne, ne pišu. Žao mi je, no sada valjda shvaćate zašto vas ne smijem unajmiti, iako su mi potrebni kauboji.

– Sigurno nam je to učinio Furlong – pretpostavi Dodrill, kad su već odjahali s ranča.

– Ne vjerujem, Dode.

– A tko onda?

– Harp Leckonby – pogodi iskusni Bo.

– Tko bi slušao Leckonbyja, Bo? – s nevjericom će Dodrill.

– Slušali su ga u tom Rančerskom udruženju, jer im se vjerojatno pohvalio kako je doveo do vješala sedam konjokradica.

Dodrill je bio očajan. Bo smireniji. Starac predloži da pođu u Colorado, ali da prije toga svrate u Cheyenne.

– Svejedno mi je, Bo.

– Zar ne želiš vidjeti Roxanu prije nego što odjašemo iz Wyominga?

– A zašto? Ne želim više vidjeti nikoga u ovoj zemlji.

– Čak ni Harpa Leckonbyja, Dode?

– Misliš li da bi mogao biti u Cheyenneu?

– Mogao bi. Vjerojatno je saznao da je tamo Roxanne, te pošao za njom.

– Idemo onda u Cheyenne – živnu Dodrill. – Bit će mi pravo zadovoljstvo da ustrijelim toga kućkinog sina!

– A potom ćemo u Colorado?

– U Colorado ili u pakao. Bit će mi svejedno.

Cheyenne je, u jesen 1884. godine, bio za tadašnja mjerila neobično napredan, velik grad.

Od 1867. godine imao je željeznicu. Imao je klub »Cheyenne«, luksuzni hotel »Inter-Ocean«, brojne trgovine, salune. Imao je čak opernu kuću, u kojoj su gostovali pjevači iz St. Louisa, San Francisca, New Yorka, čak Evrope.

U Cheyenneu je, ne računajući manje stočare, sjedište imalo dvadesetak velikih stočarskih kompanija. Tu se obrtao kapital od nekih dvanaest milijuna dolara. Godišnje dividende dioničara iznosile su od najmanje deset do čak dvadeset posto. Veći broj dionica držali su bogati doseljenici iz Engleske i Škotske. Iz trave i govedine iznikao je pravi mali raj, barem za velike stočare.

Dodrill i Bo stigoše u grad jednoga kasnoga poslijepodneva. Smjestivši konje u javnu konjušnicu, unajmiše skromnu sobu u Rollins Houseu. Obrijaše se i okupaše u sobi, ne tražeći usluge brijačnica, jer su novac morali štedjeti za hranu.

– Ovi ovdje dobro žive na račun kauboja koji rade za bijednih trideset dolara na mjesec – primijeti Bo, otčepljujući bocu viskija. – No to je lažni razvoj i napredak, koji neće moći dugo potrajati.

– Tu bi trebalo da udare momci Bossyja Angwina – reče Dodrill. – Banke, trgovine, saluni, sve je to puno novca. Odavde polaze i plaće za velike rančeve.

– Opipao bi neku banku, Dode?

– Opipao bih ja tu svašta, Bo – reče Dodrill, ispiivši dobar gutljaj viskija. – No najprije želim vidjeti Harpa Leckonbyja.

– Pitam se što tu radi Roxanne.

– Ne brini, neće ona ni tu biti osamljena – suho će Dodrill.

– Pravi bi je muškarac mogao izvesti na pravi put, Dode. Ima dosta dobrog u toj djevojci.

– Previše vjeruješ ljudima, Bo – nasmije se Dodrill na takvu starčevu ocjenu o Roxanni.

– Takve sam milosrdne naravi – ozbiljno će starac. – Godine su me omekšale. Zapazit ćeš to uskoro i kod sebe. Znaš li ti, Dode, da se približavam šezdesetoj?

– Nitko to ne bi rekao, Bo.

– Ali ja to osjećam. Godine čovjeka uspire, donesu sa sobom bolesti, a iskustvo ga, najčešće, rastuži – reče starac, isпивši viski iz čaše. – No ne tužim se. Imao sam dosta lijep život.

– Zar ti to večeras zbrajaš račune, Bo? – osmijehne se Dodrill, nalijevajući viski u čaše. – U tvoje zdravlje, nepoderivi starče!

Izađoše u grad, u potragu za Leckonbyjem. Bo predloži da obidu salune, jer Leckonby voli zaviriti u čašicu. Dodrill se s naklonošću osmijehne svom sijeđom prijatelju, pomislivši kako protiv čašice zapravo nemaju ništa ni njih dvojica.

Na tom napornom obilasku popili su dosta i sami, no Leckonbyja nisu sreli nigdje. Saznali su usput da je Roxanne u hotelu »Inter-Ocean«, ali ne htjedoše poći k njoj. Neizbježno su se, konačno, napili. Vladali su se normalno, no bilo im je dosta alkohola. Toliko dosta da su se rastali. Dodrill je u jednom salunu odjednom shvatio da stari Bo više nije s njim. Nije znao ni kada su se rastali, ni zašto ni kako.

Pošao je tražiti starca. Najprije po salunima u kojima su već bili zajedno, a onda pomisli kako je starac vjerojatno otišao na počinak, u njihovu sobu u Rawlins Houseu, te se i sâm zaputi onamo.

Pred skromnim prenoćištem dočeka ga Roxanne.

– Vrijeme je da te već vidim, Farise. Već sam pomišljala da ću za tobom morati i ja raspisati potjernicu.

– Jesi li vidjela Boa?

– Gore je, u krevetu. Tako su mi rekli na portirnici.

– To je dobro – uzdahnu Dodrill. – I ja ću k njemu.

– Podi sa mnom, Ferise. Da razgovaramo.

– Ne noćas, Roxie. Vidiš da sam gotov.

– Moraš poći, Farise. Čekala sam te tako dugo. A imam ti toliko toga reći.

– Reci mi ovdje.

– Hajde, dođi! – uhvati ga Roxanne za ruku. – Ne budi dijete! Znaš li da je Harp Leckonby u gradu?

– Znam. Ali ga nismo mogli pronaći.

– I Drew Opplet je ovdje.

– To nisam znao – prizna Dodrill.

Nesvjesno je već pošao za njom, preumoran da bi se dalje odupirao.

– Zajedno su sve vrijeme – doda Roxanne.

– Barem ih nećemo morati loviti jednoga po jednoga. A kako mi to idemo, Roxie?

– U moju sobu, naravno.

– Ne možeš to učiniti u hotelu »Inter-Ocean«.

– Mogu, Farise. Ja sam tu važna osoba. Možda prva šefica sale u Wyomingu. Rekla sam im već kako očekujem da me

ove jeseni posjeti muž. Ti se još uvijek zoveš Dodrill, kao i ja, zar ne? A ja zapravo nemam samo sobu, nego apartman.

— Moja žena sada je još živa
— usprotivi se Dodrill. — A ja sam još njezin muž.

— Znam. Rekao mi je Opplet. No možeš se razvesti od nje. Ako ona to ne pokrene još prije tebe.

— Što tu radi Oppie? Traži mene i tih pet tisuća dolara?

— Cini mi se da ih namjerava podijeliti s Leckonbyjem.

— A što ako najprije potraže Boa?! — zastade odjednom Dodrill.

— Zašto bi to učinili? — potegne ga Roxanne za ruku. — Bo nije ucijenjen. Traže samo tebe.

Uvede ga kroz pobočni ulaz u veliki hotel, a zatim u svoj mali, ali lijepo uređen apartman, u dnevnu sobu.

Dodrill je već gotovo zaspao na nogama kad ga je Roxanne počela svlačiti.

— Jadni moj — mrmrljala je — tako si umoran, pospan i pijan. Dođi u spavaću sobu, skinu opasač i čizme i leži.

Probudivši se u tamnoj sobi, koja je sva mirisala od ženskog parfema, Dodrill je najprije pomislio da sanja. No Roxanne je bila kraj njega u krevetu, spavajući poput nevine djevojčice. Osmjehnuo se gledajući njeno lijepo tijelo, mlad, glatku, svileni kožu, njene bujne obline. Osmjehnuo se i ponovno uto-
nuo u sladak san.

Sljedeći put prenuo se iz sna, izmučen morom. Uzalud je u snu pokušavao razrezati uže, skinuti Tuckovo obješeno tijelo. No probudili su ga revolverski

pucnji na ulici. Odjednom se uplašio za Boa.

Sjedne u krevetu, oprezno, kako ne bi probudio Roxannu. Stade osluškivati. Nije se više ništa čulo. Opet je utonuo u san.

XVII

Probudivši se u svom krevetu, Bo je ustanovio da je spavao potpuno odjeven, čak s pripasanim oružjem. Svjetiljka je još gorjela na stolu, a kroz prozore se vidjelo da je vani još mračno.

Spopao ga strah kad je ugle-
dao prazan Dodrillov krevet. Možda je Leckonby već negdje ubio ili ranio Doda, s leđa, pa sada negdje leži teško ranjen i čeka njegovu pomoć. Baš su bili proklete budale! Onako se napiti! I to kad je Leckonby u gradu, a možda i neki drugi lešina-
ri.

Ustajući, starac se nije mogao sjetiti gdje se, zašto i kako ra-
stao s Dodrillom. Nije više piće za njega i njegove godine.

I stari Bo usnuo je san. A u tom snu bili su s njim i Jord Dodrill, i Tuck, i stari prijatelj s kojim je nekada, u svojim traper-
skim danima, postavljao zamke dabrovima, i djevojka koju je nekada imao u Virginia Cityju, i njegov ortak iz davnih dana lova na bizone. Sve sami mrtvi, davni prijatelji. Zaprepasti ga spoznaja da u tom snu nije bilo nikoga tko je još živ.

Protežeći se, da bi odagnao ukočenost i umor iz mišića, Bo pogleda na zlatni sat što mu ga je davno darovao Jord Dodrill. Bilo je tek jedan sat poslije ponoći. Zaboravivši maloprijašnju pomisao kako je viski otrov, nali piće u čašu, da njime ispere usta i ovlaži suhi jezik. Mamurluk ne ubija čovjeka, već samo

čini da čovjek poželi biti mrtav. Ipak, klin se klinom izbija. Piće mu je godilo. Osjećao se bolje. Nalio je stoga još jednu čašu kako bi mu se i razbistrila glava. Namjestivši šešir, pripali tanku cigaru, provjeri revolvere i pođe tražiti Doda. Neće sebi nikada oprostiti ako se nešto dogodilo tom momku.

Ne treba Dodu čuvar, no Harp Leckonby je takav nitkov da bi mogao pucati čovjeku i u leđa. A protiv takvog metka nema obrane! A možda je Dodrill našao Roxannu, te otišao s njom? Ona je luda za njim, a i momak je dobro zadržan u nju, iako to ne priznaje ni samome sebi.

Utonuo u te misli, stari Bo upravo je prolazio kraj radnje modistice, zatim kraj trgovine tvrtke »Herman i Rotschild«, kad li iz sjene pred njega, na svega petanestak metara daleko iskorači neka spodoba. Široki obod stetsona zasjenjivao je muškarčevo lice, no Bo prepozna Harpa Leckonbyja. Bo je morao priznati da je Leckonby pokazao hrabrost kad je tako istupio pred njega. Sjetio se kako je i Doda upozoravao da je Leckonby mnogo čvršći nego što su ga mnogi smatrali.

— Mene tražiš, Harpe? — upita ga.

— Tebe. Želim te isplatiti, Bo! Najprije tebe, a zatim i Dodrilla.

— Hrabar si kao lav! — odbrusi mu starac.

— A ti si dovoljno star da umreš, Bo — dobaci mu Leckonby, primičući ruku k oružju.

Stari Bo je potegao revolvere nagonski, brzo, kao i uvijek. Brže od Leckonbyja. Zapravo brže no ikada. Ali u trenutku dok ih je povlačio osjeti metak u leđi-

ma. Drugi metak, nije znao čiji, jer je već i Leckonby zapucao, pogodi Boa u lijevo rame i tijelo mu se okrene kao da je udareno toljagom. Starac opazi i prepozna i drugog protivnika, Drewa Oppleta iz Caprocka, te zapuca na njega. Iznenadio se što tako loše gađa, i to iz takve blizine. Nije htio priznati samome sebi da je teško ranjen. Nije htio, nije smio pasti! Pucajući u Leckonbyja, promašio je i treći put. Pridržavajući se za drveni stup ispod oznake tvrtke, okrene se opet prema Oppletu. Promašio je i njega. Začuše se glasovi, počеше se otvarati prozori. Sigurno je vrlo, vrlo pijan, kad ovako promašuje! A mora pobiti te hulje! No te hulje praznile su u starca već drugi revolver. Bo Taferner shvati da umire. Poklekne, a zatim pade u prašinu, mrtav.

Harp Leckonby pobježe s mjesta mučkog ubojstva samo s lakše ranjenom lijevom rukom, a njegov ortak hramljući zbog okrnute noge.

Bijeg je predložio Leckonby. Naivniji Opplet predlagao je da odmah ubiju i Dodrilla, no ubrzo je i on shvatio kako su sa starcem obračunali mnogo teže no što su se bili nadali; digli su preveliku buku, probudili cijelu ulicu.

— Ispucali smo toliko metaka kao da ubijamo barem desetericu! — ljutio se Leckonby, gledajući kako Opplet, zbog ranjene noge, jedva uzjahuje.

Ortaci su odjednom počeli mrziti jedan drugoga.

— On je tamo gore, u krevetu s njom! — žestio se Opplet, još uvijek misleći na Dodrilla.

— Nije ni prvi ni posljednji — nasmija se Leckonby.

– Idemo li iz grada, Harpe?
– Naravno da idemo! Sakrit ćemo se na ranču o kojem sam ti pričao.

– A gdje su ti sada ti tvoji vrlo utjecajni tipovi, za koje si se hvalio da će zataškati ubojstva, kad ih počinimo?

– Učinili bi to – odbrusi Leckonby – da smo starca ušutkali s jednim ili dva metka. No poslije ovoga pokolja Cheyenne će biti prevruć za nas neko vrijeme. Mislio sam da nikada neće pasti!

– Što sam ja tu mogao – branio se Opplet – kad starac, naprosto, nije htio umrijeti! Doslovce smo ga napunili mecima.

– Nisam pomišljao da bi moglo tako ispasti – još uvijek je gundao Leckonby. – Bio je zatečen, među nama dvojicom, a morali smo isprazniti u njega četiri revolvera.

– Pa što onda? Koja je razlika? Važno je da je mrtav – reče Opplet.

– Ti doista ne znaš tu razliku, mesaru! – prezrivo mu do-baci Leckonby.

– Pazi na svoj jezik, prijatelju! – oštro mu uzvratila Opplet.

– Daj, zaveži već jednom i ja-ši! – žestoko će i Leckonby. – Do ranča na Horse Creeku ima-mo gotovo sto kilometara! A ni to nam neće biti dovoljna raz-daljina od Farisa Dodrilla, Op-pie! Volio je toga starca kao oca.

– Možeš odmah povući re-volver, ako to želiš! – razesti se Opplet što ga je Leckonby naz-vaao nadimkom »Oppie«.

– Hajde, šuti! Lijepo bi izgle-dao da se nađeš pred Dodrill-om!

– Kao da bi ti smio sam stati pred njega!

Izvrijedašvi se tako, ortaci za-ključite da će i Dodrilla zacijelo morati ubiti zajedno.

X X X

Roxanne je ustala prije Do-drilla i otišla po doručak. Do-drill se umivao i oblačio kad se vratila s doručkom. Pogledašvi je, shvatio je da nešto nije u re-du.

Rekla mu je, plačući, što se dogodilo s Boom Tafernerom.

– Ne krivi mene, Farise! – molila je. – Molim te, ne krivi zbog toga mene!

– I ne krivim tebe, nego sebe! – u očaju će Dodrill.

No Roxanne je znala da će Dod za Boovu smrt još dugo okrivljavati i nju i sebe. To će ih konačno sasvim razdvojiti. Mje-sna policija i savezni šerif pri-družiti se Dodrillu u potrazi za ubojicama, ali ih u Cheyenneu nisu našli.

Cijeli se grad zgražao nad okrutnim, mučkim ubojstvom. Bo Taferner imao je na sebi se-dam rana. Ali je, ispraznio oba svoja revolvera. Po tragovima krvi vidjelo se da je ranio oba napadača. Preko noći Boa pro-glasiše junakom, a Dodrill za-dobi veliku naklonost ljudi. Rančersko udruženje skine nje-govo i Boovo ime s crne liste. Klub »Cheyenne« dade Dodrillu petsto dolara kao pomoć u lovu na ubojice. Najprije ih nije htio primiti, no onda ih ipak upotrijebi, plativši njima po-grebne troškove. Rančersko udruženje stavi Dodrilla na svoju platnu listu kao specijal-nog agenta.

Život je kao kocka ili partija karata. Kad im je najviše treba-

la pomoć, Boa i Dodrilla su progonili. A sada su mu, kad je kasno, svi htjeli pomoći. Ili su barem tako tvrdili. Sudbina je, zaključujući Dodrill, pravi džoker, a svijetom vlada ironija. Bo je to znao, a on to tek sada počinje učiti.

U Cheyenne je došao i Asa Scarbath, pridruživši se potrazi. Pretražili su cijeli jugoistočni Wyoming, no ubojice nisu pronašli. Dodrill je toliko ustrajao na potrazi, ne dopuštajući ljudima ni trenutka predaha, da su mnogi sa zadovoljstvom pomišljali kako je dobro što nisu na mjestu Oppleta i Leckonbyja, što im nije za petama takav čovjek. Potjera je stigla i na ranč na Horse Creeku, saznala da su se ubojice tamo zadržavali, liječeći rane, ali su umakli. Saznalo se i to da su krenuli kočijom na sjever, te na ranču »Pole Creek« popili znatne količine viskija. Ako je sve to bilo točno, znači da su Opplet i Leckonby pobjegli u Caprock, u Montanu.

Asa Scarbath potrudi se da otputuje u Caprock, ali se vratio vrteći glavom: ako su tamo, sigurno ih dobro skriva Van Storm.

Zahvaljujući Scarbathu, Dodrill zaključuje kako nema smisla da on pođe u Caprock. Doći će Opplet i Leckonby u Cheyenne, prije ili poslije. Stalo im je i do Roxanne i do njega i do onih pet tisuća.

Tako su potjere jenjale. Opplet i Leckonby nisu bili u okolicama Cheyennea. Dodrill je zadržao svoju i Boovu sobu u prenoćištu. Hotelu »Inter-Ocean« i Roxanni nije se nakon Boove pogibije ni približio. Počeo je sve više piti. Jeo je malo, spavao

još manje, živio od viskija i duhana. Sve je to na njemu ostavilo traga. Postao je razdražljiv, spreman na obračune zbog najmanjeg povoda. Ljudi počеше izbjegavati dojučerašnjeg junaka. U klubu »Cheyenne« nisu ga više rado vidjeli. A Rančersko udruženje skinulo ga je sa svoje platne liste.

XVIII

Dodrill je opet bio pijan. Pio je već tjednima, no držao je do sebe. Nikada se nije napio do besvijesti. Uvijek se redovito kupao i brijač, uredno oblačio. Živio je još uvijek u Rollins Houseu, u istoj sobi što su je Bo i on bili unajmili nakon dolaska u Cheyenne. Roxanni u hotel »Inter-Ocean« još nikako nije odlazio. Kockao se po salunima, a kako ga je neobično služila sreća, imao je dosta novca. Dosta novca uložio je u salun i bordel »Larmie Lou«, te čak postao suvlasnikom.

Nosio je sa sobom četiri revolvera: dva u koricama na opasaču, a dva skrivena. Nije znao kada će sresti onu dvojicu ubojica iz potaje, a mogao je naići i kakav drugi pohlepni lovac na nagradu. U Cheyenneu još nikada nije upotrijebio revolver, osim da ponekad zaplaši kakvog pijanca, no stekao je ugled opasnog revolveraša. Nije se njime ponosio, no barem su ga se svi bojali.

Dodrill se pitao hoće li Angwinova družina doista doći u pohode klubu »Cheyenne«. Sreo je Dutcha Emmerta i Joea Westrandu u gradu, pio s njima te su mu najavili veliki pothvat u Cheyenneu u jesen. Veliki su rančeri često u klubu ostavljali poveću svotu od transakcija u

kupoprodaji goveda. Trebalo je samo znati kada je blagajna krkata, te doći i pokupiti novac. Pitali su ga hoće li im se pridružiti u tom poslu, no on je to odbio. Obećali su mu da će se raspitati gdje je Leckonby. U Rupi u zidu nije bio, niti bi se ondje smio pojaviti, zbog suradnje sa Stuartovim daviteljima i ubojstva Boa Tafernera. Dodrill je odbio i da u klubu »Cheyenne« za njih izviđa situaciju. Ismijao je taj njihov prijedlog i otada se namjerno držao podalje od kluba, no zamisao Angwinovih momaka da olakšaju novčanike nadutih rančera sve mu se više sviđala.

Mrštio se, dok se promatrao u zrcalu. Onako, mršav, ispijen, ogročen, zaista je izgledao kao opasan revolveraš, čovjek koji opasuje dva revolvra, te ih zna i hoće upotrijebiti.

U posljednje se vrijeme oblačio gotovo kicoški. Nosio je sivu košulju i hlače, zeleni svileni šal, vestu, a preko svega bogat, dobro krojen dugi smeđi kaput. Na glavi mu je bio sivi šešir, a na nogama čizme ručno izrađene od najfinije kože.

Tako je bio odjeven i sada kad je ugasio svjetiljku i pošao prema bordelu »Laramie Lou«. Ljudi su mu se sklanjali u prolazu, pozdravljajući ga sa strahopoštovanjem. U bordelu najčešće se zadržavao samo u blagovaonici i baru.

Laramie Lou je bila gotovo otmjena žena, čak i u tom poslu. Nije bojila prosijedu kosu, nisu joj smetale godine. Dobro je svirala klavir i pjevala, ne ustručavajući se ni kada su Dodrill ili djevojke naručivali pjesme s najrazbludnijim tekstom, koje su nazivali baladama. U po-

sljednje se vrijeme pitala je li dobro ili loše njezino ortaštvo s Dodrillom. Bio je, naime, namršten, opasan, nepredvidljiv, a u posljednje je vrijeme svojom prisutnošću rastjerivao mušterije – tankočutnije mladiće ili bogatu gospodu iz kluba »Cheyenne« i hotela »Inter-Ocean«. Lou je priželjkivala da se Dodrill smiri kraj Roxanne, od koje se sasvim udaljio, a pomišljala je kako bi ga najlakše smirila sama, samo da je bila malo mlađa.

Te večeri, sjedeći na brokatom presvućenoj sofi, Dodrill se zabavljao s dvjema djevojkama – Kate Kansas i Doris Denver – kadli u bar udoše dva stranca i pridoše šanku. Bili su to Shep Linderhal i Ed Quill.

– Tražite li mene, momci? – upita ih opasno mirno i tiho Dodrill, prišavši im.

Okrenuli su se sa smiješkom, no taj im smiješak zamre kad ugledaše ozbiljno, smrknuto Dodrillovo lice.

– Ne, Dode, sada više ne – reče Linderhal, obilježujući suhe usne. – Samo da te pozdravimo i popijemo piće s tobom.

– Ne laži, Shepe! – oštro će Dodrill. – Znam da ste me tražili po cijeloj Montani i sjevernom Wyomingu. No, eto, sada sam vam tu. Na raspolaganju!

– Nemamo ništa s tobom – oprezno započe i Ed Quill. – Smiri se, momče i popij s nama.

– Ne treba vam ni pet tisuća dolara nagrade? – podrugljivo će Dodrill.

– Nikada ih nismo osobito željeli – zatrese glavom Linderhal – a pogotovu poslije onoga što se dogodilo Bou.

– Nismo pošli za tobom – uvjeravao ga je i Quill. – Što te

to muči, Dode? Smiri se!

— Ne volim lovce na nagrade. Osobito ako su to moji neka-
dašnji prijatelji!

— Nismo lovci na nagradu, Dode! Kako da te uvjerimo? Prokletstvo! Da te molimo da nam vjeruješ? Da puzimo pred tobom?

— Ne. Samo da odete odavde! Čistite se iz ovoga grada! I to odmah!

— Pa nisi baš tako velik i mo-
ćan da nas možeš protjerati! —
ljutito će Linderhal.

Na trenutak je čak bio spre-
man povući revolver, ali ga je
spriječio Quill.

Dodrill je ustrajao na tome
da odu iz grada ili da odmah
potegnu oružje, kako bi obraču-
nao s njima. Izadoše, gundajući
kako je lud i kako neće trošiti
novac u njegovom privatnom
bordelu, te nestadoše i iz salu-
na i iz grada.

Kad ga Laramie Lou upita za-
što je tako postupio s bivšim
prijateljima, Dodrill reče da to
ni sâm ne zna. Savjetovala mu
je da što prije pođe k Roxanni.

XIX

U studenom dodoše Dodrillu
još tri posjetitelja iz Angwinove
družine — Walker Tim, Utah i
Rip Ruffner. Zatekoše ga trijez-
na u njegovoj sobici u Rollins
Houseu. Pušeci lulu, čitao je ne-
ku knjigu.

Ponudi ih pićem, a oni zapo-
češe razgovor o tome kako su
rančeri obavili značajne poslo-
ve, pa su blagajna i sef kluba
»Cheyenne« puni novca. Sigur-
no stotine tisuće dolara! Imaju
pouzdana čovjeka u klubu, on
će ih pustiti unutra, te im otvo-
riti i sef i blagajnu. Poslije te

pljačke povući će se na jug
Wyominga, možda čak u Mek-
siko. Glasali su da li i njega po-
zvati u taj pothvat. Cijela je dru-
žina za to, osim Yuricka, Sykesa
i Jennisona.

Dodrill im zahvali na povje-
renju, ali odbi njihovu ponudu.
Reče kako mora obaviti neke
svoje poslove, pa se ne može
udaljavati iz grada. Upozori ih
na opasnost. Mogao bi ih izdati
taj njihov pouzdanik zaposlen u
klubu »Cheyenne«. Rekoše mu
da je Angwin potpuno siguran
u toga čovjeka. Samo se Utah
suglasio s Dodrillom da opa-
snost izdaje postoji. Bilo bi zai-
sta strašno da uđu u klub po
novac, a da ih tamo rančeri do-
čekuju s uperenim puškama.

Otišli su, ne rekavši Dodrillu
kada će izvesti planiranu plja-
čku. Nisu to još ni sami točno
znali, a i Dodrill je bi sretan da
to zna. Činilo mu se da Angwi-
nova družina srlja u zamku, u
vlastitu propast.

Otkako se susreo s Linderha-
lom i Quillom, više se nije opi-
jao. Nije se odrekao pića, no ni-
kad nije bio pijan. Kružila je
priča kako je istjerao iz grada
dvojicu revolveraša, ni ne pote-
gavši oružje na njih, a takva
glasnoća bila je za njega opa-
sna, vrlo opasna.

Gradom je uskoro počela
kružiti i priča kako se odmetni-
ci iz Rupe u zidu spremaju op-
ljačkati klub »Cheyenne«. Pri-
čalo se da će ih, kada dođu, ran-
čeri dočekati toplom dobrodo-
šlicom — pušcanim mecima.
Dodrill je shvatio da je Angwi-
nov pothvat bio osuđen na prop-
ast. Tajna je postala — javna!

Dodrill pođe u konjušnicu,
uzjaha konja, rekavši kako je i
njemu i konju potrebno da se

malo razgibaju, te odjaha tridesetak kilometara od grada, do Lodgepole Creeka, ne bi li pro-našao Agwinove momke i opo-menuo ih. No. nije sreo ni jed-noga. Vraćajući se, kasno posli-je podne, naiđe na tragove koji su vodili prema Chenneu i shvati da je to Angwinova dru-žina već pošla u pothvat, te da će izvesti pljačku te noći.

Bjesomučno je jahao za nji-ma, tražio ih po gradu, da ih opomene, no ne nađe nikoga. Očito su se negdje pritajili, do-bro sakrili.

Klub se obično zatvarao u de-vet sati noću. Angwin vjerojat-no neće poći u pljačku do dva sata nakon ponoći. Možda su ušli tiho u grad, po dvojica ili trojica, te ugovorili mjesto sa-stanka uoči pljačke. Dodrill po-misli kako će ga neki od njih možda potražiti u njegovoj sobi u Rollins Houseu, te pođe i ta-mo. No nitko ga ondje nije če-kao.

Još je kružio gradom, kad li odjekne pucnjava. Bilo mu je ja-sno da se dogodilo ono čega se bojao. Angwinovi su momci u klubu »Cheyenne« upali u zam-ku. Rančeri će ih sve pobiti! Do-jahavši u blizinu kluba, vidio je kako rančeri iz zgrade, iz sigurnih zaklona iza prozora, pucaju po odmetnicima, zatečenima na otvorenom dvorištu. Vjerojatno su većinu već pobili, pa sada pucaju u mrtve odmetnike i nji-hove konje. Potvrdi mu to jedan od okupljenih građana, uz na-pomenu kako rančeri sebi mo-gu priuštiti da rasipaju metke. Nekoliko je odmetnika pobje-gao, no veliku većinu rančeri su pobili.

Kad pucnjava prestade, u klubu se upališe svjetla. Kroz

prozore se vidjelo kako rančeri proslavljaju pobjedu šampan-jem.

Dodrill pride da pogleda leše-ve. Među njima nije bilo ni Ang-wina ni Emmerta ni Ruffnera, što mu je bilo drago. No među mnogim poginulima prepozna Joea Westrandu, Utahu, Walke-ra Timma. Poginuo je i Jenni-son. Ali je Dodrill sa strepnjom svahtio da su uspjeli pobjeći i Pete Yurick i Orvil Sykes, ljuti odmetnici, za koje bi mu bilo draže da su poginuli.

Odlazeći s bojišta, na kojem je, po njegovoj procjeni, ostalo desetak odmetnika i isto toliko ubijenih konja, Dodrill osjeti potrebu za alkoholom. Ubijeno je nekoliko dobrih momaka ko-je je smatrao prijateljima. Koli-ko mu je samo prijatelja pogi-nulo u posljednjih nekoliko mjeseci! A koliko ih još ima? Vrlo, vrlo malo.

Odjaše stoga do saluna »La-ramie Lou«. Tamo je popio piće, poričao s Lou, te se zaputio na počinak u Rollins House. Ostavivši konja u konjušnici, pošao je dalje prema prenoćištu pješi-ce. Umoran i potišten, iznenadi se kad ugleda dvojicu konjani-ka što nahrupiše prema njemu iz uličice iza Rollins Housea.

Bili su to Pete Yurick i Orvil Sykes. Pete dovikne Dodrilla da ih je on izdao. Obojica su bjeso-mučno zapucali. Dodrill im se suprotstavi pucnjavom iz kotlo-va. Morao je pucati lijevo i de-sno, jer su odmetnici jurili kraj njega na konjima, pokušavajući ga uklještiti između sebe. Us-pio je pogoditi i srušiti s konja Yuricka, a ranjenoga Sykesa odvukao je sa sobom njegov konj.

Dodrill se čudio kako je ostao

neozlijeđen u tom iznenadnom okršaju. No uto ga metak pogodio u lijevu stranu tijela – žilavi Yurick ga je prevario, samo se pritajao da je mrtav. Nastavili su pucati jedan na drugoga. Yurick se nije osvrtao na Dodrillove riječi da ih on nije izdao, nego da je to učinio njihov pouzdanik iz kluba.

Padajući u nesvijest, Dodrill pomisli da umire i predbaci samome sebi kako je bio slabiji od Boa. Bio je dovoljan jedan odmetnik da ga ubije. U posljednjem trenutku svijesti požali što nije dospio obračunati s Oppletom i Leckonbyjem, osvetiti staroga Boa.

XX

Dodrill, teško ranjen bio je dosta dugo u nesvjestici. Začuo se kada je, otvorivši oči, vidio da je u Roxanninoj sobi u hotelu »Inter-Ocean«. Kroz prozor ugleda olovno oblačno nebo i snijeg na krovovima kuća. Osjećao se vrlo slab. Ruke, položene na krevetu uz tijelo, bile su mu vrlo blijede. Pomisli kako se oteo smrti. Nije znao je li zbog toga sretan ili žalostan.

U sobu uđe Roxanne. Bljesnuše joj oči kad je vidjela da je Dodrill pri svijesti.

– Kako sam dospio ovamo?

– upita je.

– Dala sam da te donesu – reče Roxanne, sjedne na rub kreveta i počne ga hraniti. – Prva sam stigla k tebi one noći, Farise. Tražila sam te, bojeći se da se ne priključiš Angwinovim ljudima. Vidjela sam tvoju borbu s Yurickom i Sykesom. Bio si sjajan!

– Nisam se imao kamo sakriti, Roxie! – potišteno on odbije njezine pohvale. – A od

metaka se ne može pobjeći.

– Yurick je živ, u bolnici. No nikada više neće biti kakav je bio. A Sykesa je srušio s konja neki rendžer. No i tvoj je metak bio već u njemu. Priča se, s opravdanjem, kako si ih ti svladao, obojicu. Postao si pravi junak u Cheyenneu.

– Nisam, Roxie. Čovjek mora umrijeti, da bi postao junakom.

– Neki su – nastavi Roxanne, hraneći ga – pokušali sve prikazati kao da si i ti bio u pljački s odmetnicima, a onda se posvađao i obračunao s tom dvojicom. No nisu uspjeli. Ti si sada velik čovjek, Farise. Pedeset ljudi, s puškama, u ruci, ubilo je iz sigurnih zaklona deset nezaklonjenih bandita, a ti sam, u otvorenoj borbi, ubio dvojicu najgorih iz cijele bande. To uspjeh onih u klubu spušta na pravu, bijednu razinu.

– Siguran sam da će mi zbog toga biti zahvalni – suho primijeti Dodrill.

– To ne znam. Ali već su te imenovali doživotnim počasnim članom kluba »Cheyenne«.

– Učinili su to zato što su mislili da ću umrijeti.

– A Rancersko udruženje ponudit će ti stalan posao stočarskog inspektora. Ne budi tako ogorčen i podrugljiv, Farise!

– Jesu li Bossy i ostali uspjeli pobjeći?

– Jesu – zadovoljno kimnu Roxane. – Neće se razmetati dolarima na toplom jugu, kako su bili zamišljali.

– Odmetnici se nikada ne obogate – promrmlja Dodrill.

– Vjerojatno zato što su previše pristojni i poštteni.

– Ima i novosti iz Caprocka – veselo će Roxanne. – Slobodno

dan si, Farise. Tvoja žena Sada razvela se od tebe!

– To su dobre vijesti – ozbiljno će Dodrill. – No kladim se da tvoj otac još nije opozvao onu nagradu za moju glavu.

– O tome ne znam ništa.

– Čuje li se što o Oppletu i Leckonbyju?

– Ni riječi. Zacijelo su pobjegli vrlo daleko.

– Ako čuju o svemu ovome, mogli bi doći i pokušati me ubiti u krevetu.

– Mislili smo i na to. Građani neprestano dobrovoljno stražare ispred hotela, zbog tebe, kao i ispred bolnice, zbog Yuricka. Dakle, vidiš, ima i dobrih ljudi na svijetu!

– Prokleta lijepo od njih, Roxie! No mene više neće morati čuvati.

– Nećeš, valjda – nasmija se Roxanne odmah skočiti iz kreveta, opasati revolvere, uzjahati dorata i zaprašiti kroz snježne nanose?

– Danas još neću. Ali uskoro hoću.

– Morat ćeš ležati još neko vrijeme – ozbiljno će Roxanne.

– Barem do Nove godine. No to nije dugo.

– Želiš reći da ću morati preležati blagdan?

– Bojim se da hoćeš. No ja ću biti tu, da ih proslavimo zajedno.

– Čini mi se da ti dugujem mnogo toga, Roxie! Toliko si toga učinila za mene.

– Nisam učinila ništa što nisam željela – obori Roxanne svoje plavo-sive oči. – A mnogo sam toga i doznala o tebi, znaš, kad si buncao.

– Nisi to smjela slušati! – Pocrvenješe Dodrillu blijedi, upali obrazi.

– Nije bilo ništa strašno. Proklinjao si Sadu i našeg oca, a malo i mene. Naravno, i Oppleta i Leckonbyja. No najviše si dozivao Boa i Tuckera, pa svojega oca, razgovarao s njima. Čula sam sve tvoje misli i tajne. I sada znam da si dobar čovjek, Farise. Imaš svojih grešaka, naravno, znaš biti tvrd i okrutan, kao što si većinom bio prema meni, no u biti si dobar čovjek.

– Sad si u prednosti, djevojko – osmijehne joj se Dodrill. – Morat ću te uvrebat, kad ti budeš u kakvoj groznici!

– Uvijek sam takva kad si ti u mojoj blizini – reče na svoj način dvosmisleno Roxanne.

– Već si počela! – prosvjedova Dodrill. – Zar ne vidiš koliko sam slab?

Dodrillu se činilo da se oporavlja vrlo polako, sporo, no i liječnik i Roxanne smatrali su, naprotiv, da prikuplja snagu vrlo brzo. U siječnju 1885. godine već je pomalo počeo jahati svojega dorata.

U sobi, pred zrcalom, vježbao je povlačenje revolvera. Teže mu je išlo lijevom rukom, jer je bio ranjen u tu stranu tijela.

Na Yuricka i Sykesa bile su raspisane nagrade od po tisuću dolara, ali ih je Dodrill odbijao primiti, osobito nagradu za Sykesa. Napokon je ipak primio nagradu za Yuricka, a podijelio s rendžerom nagradu za Sykesa. Novac mu je dostajao baš za troškove vlastitog liječenja.

Roxanne ga je promatrala kako je nestrpljiv, kako očekuje da Opplet i Leckonby dođu u Cheyenne. Ne dođu li do proljeća, Dodrill će, znala je, odjahati u ozbiljnu potragu za njima. U svakom slučaju, izgubio je bilo kakvo zanimanje za žene, pa i

za nju. Kao žena s granice, Roxanne ga je shvaćala, ali nije odobravala njegovu obuzetost osvetom. To mu neće vratiti ni oca, ni brata, ni Boa.

Jedne večeri oko deset sati, već u ožujku, Dodrill pokuca na njezina vrata. Ležala je, plačući, na kauču. Na škrtom svjetlu svjetiljke rida joj se kosa sjala na plavom jastuku poput starog zlata. Bila je u zelenoj bluzi i suknji bolje rde. Ugledavši obrise njenog tijela, Dodrill očarano zastade. Toga trenutka više nije postojalo ništa i nitko na svijetu, osim njih dvoje u toj sobi. Želio ju je kao nikada prije.

I Roxanne je to osjetila te raširi ruke prema njemu. Čvrsto se zagriše, poljubiše.

— Oh, dragi! — prošapta Roxanne, ostavši gotovo bez daha.

— Zašto toliko mučiš i sebe i mene?

— Zatvori joj usta poljupcem, a žena se još više privije uz nje-ga.

— Volim te, Farise — dahtala je. — Oduvijek sam te voljela. A ti... i ti mene voliš, barem malo, zar ne?

Dodrill kimne. Dok ju je milovao, ispao mu je revolver iz korica.

— Ovo ti sada neće trebati — osmijehne mu se Roxanne, skidajući mu opasač s oružjem.

XXI

Cijeli ožujak, dok je vani bilo hladno neugodno vrijeme, proboravili su u toj sobi, uživajući jedno u drugome. Ali je Dodrill kopkala pomisao da mu je, u početku bilo tako lijepo i s njegovom bivšom ženom Sadom.

Jednom joj je ponudio brak, ali se Roxanne samo srdačno nasmijala.

— Ne moraš od mene načiniti poštenu ženu, Dode. Ljudi ionako misle da smo u braku, čak kad odbijaš živjeti sa mnom. Ima dovoljno vremena za brak, naravno ako se ne predomisliš. Važno je da smo zajedno, da se volimo. Nije nam potreban svećenik da bismo se voljeli.

Dodrillu je to odgovaralo. Nije htio da mu drugi brak završi kao i prvi. Doista je bolje da s tim pričekaju.

I zaista, već u travnju učestaje njihove međusobne svađe, razmirice. Svađali bi se i mirili, no svaka je svađa širila jaz među njima, što ga nikako nisu premošćivali kasnije zagrljaji. Njihova je strast bila nevjerovatna, na trenutke neizdrživa. Na rastanak nisu pomišljali. No Dodrill je osjećao: sve će to jednom završiti, a oni će pasti kao s neke visoke stijene, pa će se ta pustolovina, mješavina ljubavi i netrpljivosti, razbiti u najsitnije komadiće.

Živjeli su kao omamljeni tom ljubavlju. Iscrpljivali su se do kraja. Bili su sretni, a istodobno i nesretni što se ne mogu voljeti još više.

Dodrill je shvatio da je Roxanne u biti zla žena, kao i njezina polusestra Sada. Shvatio je da mora pobjeći od njezinog tijela, od njezine strasti, prije nego šta ga sasvim ne uništite. Nad njihovom su ljubavi lebdjele mnoge utvare: Sada, koja je manijački vrištala; Tuck s užetom oko vrata; stari Bo, ubijen iz zasjede, kad je Roxanne, možda i namjerno, odmamila Dodrilla u svoj krevet.

Znao je: mora se otrgnuti od nje! Pošao je u gad i napio se. Otada se opijao, ostajući što dalje od Roxanne. Sada je tek čuo

kako je, prije njegova dolaska u Cheyenne, ona spavala sa svim dioničarima hotela »Inter-Ocean« kako je, i poslije njegova dolaska, primila u svom apartmanu bogate političare, poslovne ljude, rančere, trgovce.

Opet se zapustio. Nije se kupao, brijao, ne jednom je pre-spavao u odijelu. Laramie Lou shvatila je da je bio u pravu, a ona griješila, kad mu je tvrdila da je Roxanne žena za njega, da će ga smiriti. Zbog Roxanne je propadao.

Jedne svibanjske noći Dodrillu zastade viski u grlu. Rastrijezni se, ugledavši svoj lik u zrcalu. Prostrijeli ga pomisao kako ga upropašćuje ta žena. Iz Louina saluna pođe prema hotelu »Inter-Ocean«. Išao je da ubije Roxannu. Samo na taj način moći će se osloboditi te žene, vratiti vlastito dostojanstvo, moći dalje živjeti.

No apartman je bio prazan. Roxanne je bila otišla. Dodrill odahne, s olakšanjem. Važno je da je nestala iz njegova života.

Nekoliko dana kasnije, trijezan, obrijan, dotjeran, Dodrill pođe u ured tvrtke za prijevoz poštanskim kočijama i tamo sazna da je Roxanne otputovala na sjever, vjerojatno kući u Caprock.

Od jednoga je vozača doznao i vijesti o Oppletu i Leckonbyju: čuo je u Deadwoodu da ta dvojica borave u području Boxelder Creeka, u jugoistočnoj Montani.

Sve bi se, dakle, moglo završiti gdje je i započelo prije godinu dana, prošloga proljeća.

Znao je da bi se morao držati podalje od Caprocka. Ako pođe onamo, ubit će ga. Ali je znao i

to da mora poći onamo. Osjećao je to u krvi i kostima, srcem i mozgom. Mora vidjeti pred sobom Harpa Leckonbyja i Drewa Oppleta.

I to – mrtve!

XXII

Prognanik iz Montane krenuo je na taj put natrag u Caprock, u Montanu, sredinom svibnja. Došao je na svom doratu, vodeći i jednoga tovarnog konja. Odjeven je bio u farmerice, jaknu od jelenje kože, ispod koje je imao laganu vestu i plavu košulju te sivi rubač umjesto šala. Glavu mu je pokrivaio kaubojski šešir široka oboda. Čizme ručne izrade ovaj su put bile opremljene ostrugama. O sedlu mu je visilo laso, u navlaci je bila vinčesterka, iza sebe je stavio smotane pokrivače. Tovarni mu je konj nosio hranu, piće, Boovu pušku, njegove rezervne revolvere i metke.

Poslije tjedan dana jahanja prestao je brojiti dane. Bivakovao je na nekom potoku, što ga je smatrao pritokom rijeke Cheyenne, te procijenio da je prešao otprilike pola puta. Pomislija je kako bi bilo divno da ovako jaše s ocem, Tuckom ili Boom. No oni su bili mrtvi. Oca je osvetio. Valjalo mu je još osvetiti brata i Boa.

Sve je počelo prije godinu dana. Počelo je Sadinim histeričnim ispadom, obračunom s Oppletom, bijegom iz Caprocka, a potom i iz Montane. Sjetio se i Miles Cityja, McAlistera, zatim Lewistowna i smaknuća Čegrtaše i Dugokosog, pa sedmorice obješenih na Beaver Creeku, sjetio se kako je ubio Strata Coloneya, skrivao se u Rupiju u zidu, kako je u nepromišljenom

pothvatu izginula gotovo cijela Angwinova družina, većinom dobri momci. Sjetio se i potrage u Cheyenneu i Wyomingu za Boovim ubojicama, susreta s Linderhalom i Quillom, što mu je ostalo posebno u nelagodnoj uspomeni, jer se prema njima ponio previše osorno, neprijateljski. Sjetio se i svojega oporavka poslije obračuna s Yurikom i Sykesom, pa burne ljubavi s Roxanneom. Zar se sve to doista dogodilo u samo godinu dana?

No sve je to prošlo. A sada ga put vodi u Caprock, na početak, a možda i na kraj svega. Možda će i poginuti. Ali ne prije nego što dokrajči Leckonbyja i Op-pleta.

U Caprocku će, znao je, sve biti protiv njega. Zbog te proklete Van Stormove nagrade! Van Storm ga je žarko želio vidjeti mrtvoga. Željela je to i Sada, a vjerojatno i Roxanne, koja je također tamo. Linderhal i Quill očito su se također zarekli da će ga ubiti, poslije onoga sukoba kad ih je protjerao iz Cheyennea. U Caprocku je jedino mogao računati na stanovitost naklonost poštenog šerifa Tonea Walama i barmena Sandyja Wallacha.

Dodrill još nije zamislio nikakav određen plan borbe. Morat će najprije saznati što se događa u Caprocku, i to prije no što bude ujahao u grad. Ne smije srljati, iako žudi za osvetom. Ako Leander Pipp još živi kao samotnjak u onoj svojoj kolibi izvan grada, bit će najbolje da se zaustavi kod njega, odmori i sazna što se zbiva u gradu. Starac ga je volio. Nitko ga nije toliko posjećivao u onom njegovom osamljenom kanjonu koli-

ko je to činio Dodrill. A taj nastrani starac znao je o događajima u gradu više no što bi itko u Caprocku povjerovao. Kao da su ga o svemu obavještavale ptičice.

Kada je, našavši se već u Montani, ostavljao za sobom Little Missouri, te jahao na sjever prema Boxelder Creeku, od njegova odlaska iz Cheyennea bila su prošla dva tjedna. Od Caprocka je bio udaljen još samo sedamdesetak kilometara. Sutra će stići tamo.

Na posljednjem sastanku, na šumovitoj obali Boxelder Creeka, stao je čistiti oružje. Najprije vinčesterke, svoju i Boovu, obje iz 1873. godine. Bile su kalibra 44-40. Stoga su i on i Bo uporno upotrebljavali starije revolvare kalibra 44, jer su mogli koristiti istu municiju, a ne novije kalibra 45. Osim svojih dvaju koltova, Dodrill je odavna nosio i dva rezervna, a nakon boravka na ranču »Andiron« nosio je i revolvare koje je oduzeo mrtvome McAlisteru. Dovoljno je naoružan za borbu protiv cijeloga Caprocka! Dakako moći će, istodobno koristiti samo dva revolvera ili pušku, no nije loše imati kraj sebe i drugo pripravno, napunjeno oružje. To ponekad može čovjeku spasiti život.

Očistivši oružje, pripremišvise tako za predstojeću borbu, s užitkom pripali lulu. Popušivši je, zamota se u pokrivače.

Sutra će stići k samotnjaku Pippu, nadomak Caprocku.

XXIII

Roxanne je pobjegla iz Cheyennea i od Dodrilla, odupirući se jakom nagonu da ne ubije Dodrilla iz jednoga od njegovih vlastitih revolvera. U

njihovom odnosu, mješavini strasne ljubavi i isto takve mržnje, bila je dospjela do te pogubne točke. Osjećala je potrebu da tako dokrajči tu opasnu i zamršenu romansu.

Nadala se da će njezina ljubav s Dodrillom biti drukačija od svih prijašnjih, velika ljubav njezina života. No otrcala se i prekinula kao i sve dosad. Roxanne je, poslije toga raskida, upoznala samu sebe kao nika-da prije. Bila je pokvarena, bezobzirna, sebična, nametljiva, žudila je za nemogućim. Gnušala se nad samom sobom.

Nije baš osobito željela poći u Caprock, no morala je. Zbog Dodrilla je izgubila veze s prijašnjim bogatim ljubavnicima, koji bi je, bila je uvjerena, rado povelili sa sobom u St. Louis ili Chicago, možda čak New York ili Washington. Znala je; ni otac, a ni polusestra Sada, neće biti osobito sretni kad je ugledaju. Ali neće moći odbiti da je prime u roditeljski dom. Barem na neko vrijeme, dok se ne oporavi od te veze s Dodrillom. Zatim će napustiti ovaj gradić i ovu zemlju – zauvijek. Naći će neko otmjenije mjesto, gdje će ljudi znati cijeniti njezinu privlačnost i nadarenost. Novac joj neće praviti neprilike, uštedjela je priličnu svotu.

Bila je umorna od napora i dosade, kada je poštanska kočija stala prve noći na nekoj postaji. Ljutila ju je sama pomisao na to da će se morati tako kotrljati još tjedan dana. No morat će to otrpjeti. A možda naide kakav muškarac, pa joj prekrati dosadu.

Muškarac se doista pojavio na Schwartzovu ranču »Pole Creek«: vitak, ali robustan, pre-

planuo, jašući na ždrijepcu, mrk i samopouzdan. Pridošlica ju je uporno promatrao dok se osvježavala, pijući s rančerom Schwartzom. Promatrao ju je s uvjerenjem da je može imati, usprkos njezinoj divnoj ridoj kosi, lijepoj odjeći i manirama otmjene žene. Roxanni je bio čak neugodan taj pogled kojim ju je nepoznati muškarac promatrao. No bila je i sama zainteresirana za njega.

Čovjek je ostao za šankom kad se Roxanne povukla u svoju sobicu. Gledao je za njom mirno, strpljivo, vrebajući. Ostavila je vrata nezaključana. Svukla se i s ponosom promatrala pred zrcalom svoje lijepo tijelo. Gotovo je već bila zaspala kad je na vratima začula tiho kućanje.

– Mogla bih vikati – reče kad je ušao u sobu zatvorio vrata i stavio iznutra rezu.

– Mogla bi, ali nećeš – samouvjereno će nepoznati.

Roxanne sjede u krevetu, pomišljajući ne bi li ga trebalo otjerati baš zbog te njegove drske samouvjerenosti. No željela je toga muškarca isto tako kao i on nju. Potone u jastuke, očekujući ga u tami.

U Deadwoodu je odsjela u hotelu IXL, koji se smatrao najboljim u Crnim brdima Dakote. Za razbibrigu pronade nekoga elegantnog kockara. No sve to nije joj dovoljno razbijalo dosadu i napor putovanja. Osjećala se napuštenom.

Stigavši u Caprock, odsjede u hotelu »Southgate«, namjeravajući tako naglasiti svoju samostalnost u odnosu na oca i polusestru. Van Stormu je poslala obavijest da je stigla. Okupala se, obukla najbolju haljinu i će-

kala da se pojave njezin otac ili Sada. Pitala se koliko bi mogla izdržati u tom ružnom gradiću na granici, a da ne poludi.

Kad je Sada stigla, polusestre se hladno rukovaše. Roxannu je zaprepastio Sadin izgled. Polusestra joj je vidljivo ostarjela, zapustila se, pogled joj je bio dalek, zamagljen, gotovo izgubljen. Očito nije bilo sve kako treba s njezinom psihičkom uravnoteženošću.

– Mislila sam da ćete se do-
sad ti i Faris već vjenčati – re-
če Sada, sjedajući.

– Mogli smo to učiniti – pri-
zna Roxanne. – Jednom mi je
to predložio, no nisam prihvatila.
Poslije me nije prozio, a i bo-
lje je tako.

– Gdje je sada?

– Pijanči u Cheyenneu.

– Hoće li doći ovamo? –
upita Sada, a oči joj čudno blje-
snuše.

– Sumnjam. Zašto bi došao?
Nema što tražiti ovdje.

– Ako nema što, ima koga –
s grimasom će Sada. – Ovdje
su Drew Opplet i Harp Leckon-
by.

– Zar su zaista ovdje? –
ukoči se Roxanne na stolcu.

– Jesu. Rade za oca. Drew u
uredu, a Leckonby kao vozač.

– Faris će doći, ako to sazna.
Jeste li ti i Drew još ... ovaj...
volite li se još?

– Ne. To je prošlost – od-
mahne Sada rukom. – Nego, li-
jepo izgledaš, Roxanne.

– I ti – uzvratila joj Roxanne
s lažnim osmjehom.

– Ne laži mi – ogorčeno se
nasmije Sada. – Sasvim dobro
znam kako izgledam. Sve me to
već moralo dokrajčiti, no mo-
ram poživjeti, barem dok ne vi-
dim Farisa mrtvoga. Moraš mu

pisati da su Opplet i Leckonby
ovdje.

– Saznat će to i sam, ne mo-
ram mu ja javljati.

– Doći ćeš k nama, zar ne?

– Možda sutra. Večeras ću
prespavati ovdje.

– Jesi li se dosađivala na pu-
tu?

– Smrtno.

– To nije ništa prema onome
što te čeka ovdje. Grozno je u
Caprocku, vidjet ćeš.

– Neću ostati dugo, Sada.
Nadam se da će se ocu svidjeti
kad to čuje. Uvijek je više volio
tebe.

– Ne voli više ni mene. Živi
još samo zato da bi gomilao no-
vac. I da vidi Farisa Dodrilla
mrtvoga. Zašto su one dvije bu-
dale ubile Boa, a ne Farisa?

– Htjeli su ubiti i Farisa, no
ubojstvom Boa digli su previše
prašine, pa su morali pobjeći iz
Cheyennea.

– Ubit će ga kad dođe ovamo
– zadovoljno će Sada.

– Pokušat će ga ubiti – is-
pravi je Roxanne. – Ne bih se
kladila da će im to i uspjeti.

– Neće ih moći svladati obo-
jicu Roxie.

– Svladao je tamo dvojicu
malo opasnijih revolveraša.

– Da, čuli smo o tome. No si-
gurno je imao sreću.

– Dobar je, Sada – slegne
Roxanne ramenima. – Vrlo je
dobar u rukovanju oružjem. I
mnogo muškiji i čvršći od Op-
pleta i Leckonbyja, koliko god
grešaka inače imao.

Poslije tog razgovora poluse-
stre se suglasiše da Roxanne
dode k Stormovima na večeru.
Okolo pola osam, precizirala je
Sada.

Ostavši sama u sobi, Roxanne
pomisli kako je ipak došla na

pravo mjesto. Budući da su tu Opplet i Leckonby, doći će i Faris. Bit će uzbuđenja. Zametnut će se ovdje u Montani, revolveraški obračun, što ga cijeli Wyoming očekuje još od prošloga rujna. A onda će ona možda opet dobiti Farisa. Pri samoj pomisli na njega cijelim joj tijelom prodoše trnci. Toliko ga još uvijek želi!

Idući k ocu i sestri na večeru, Roxanne je srela Linderhala i Quilla. Uljudno je pozdraviše i zastaše da porazgovaraju s njom. Predbaci im što je nisu posjetili kad su bili u Cheyenneu prošle jeseni.

— I sama znaš da smo morali žuriti, Roxie — reče Linderhal. — Dodrill nas je istjerao iz grada.

— Je li se već utopio u piću? — upita Quill.

— Još nije, ali se trudi da to postigne, Ede.

— Misliš li da će dojahati ovamo? — zanimalo je Linderhala.

— Mogao bi, Shepe — odgovori Roxanne. — Čim čuje da su tu Opplet i Leckonby.

— Točno kako smo i mislili — svečano kimne Linderhal. — Stari Dod postao je pravi revolveraš, bolje reći ubojica.

— Proživio je mnogo toga — podsjeti ih Roxanne.

— Točno — suglasi se Ed Quill. — Imao je razloga. Neprilike ovdje, pa Tuck, zatim stari Bo... No nije trebalo da se onako ponese prema nama, Roxie.

— Bilo mu je poslije žao — ozbiljno će Roxanne. — Tražio vas je, da vam se ispriča, no već ste bili otišli.

— Uvijek sam volio Doda — zatrese glavom Linderhal. —

Ne znam što mu je tada bilo, što je pomišljao.

— Mislio je da ga želimo ubiti, radi nagrade — promrmlja Quill. — Možda smo to isprva i namjeravali. No nipošto, kad smo čuli što se dogodilo Tucku i starom Bou. Dod je tada trebalo da porazgovara s nama. Nije nam dopustio da mu objasnimo.

— Nije bio pri sebi. Ne znam hoće li više ikada biti — reče Roxanne. — Pa doviđenja, momci!

Zadivljeno su je promatrali dok je odlazila.

Roxanne je pak bila zadivljena galantnim ophođenjem staroga šerifa Tonea Malama. Šerif je skinuo šešir kad su se sreli, prestao je čak žvakati duhan. S iskrenim žaljenjem govorio je o Tucku i Bou, a sa zabrinutošću i neakvim ponosom o Farisu Dodrillu. Roxanne pomisli kako Faris Dodrill ima barem u šerifu jednog prijatelja u Caprocku.

— Čini mi se — reče šerif — da će Dod doći ovamo. A onda će biti paklenski vruće. Tvoj otac nije smio raspisati tu prokletu nagradu. Rekao sam mu to već više puta. No možda ja starim, možda više nisam za ovu značku i ovaj posao, gospođice Roxanne.

— Je li nagrada još važi, šerife?

— Bojim se da je tako. A ona dva krvožednika, Opplet i Leckonby, namjeravaju je podijeliti. Pa dobra vam večer, gospođice Roxie! — galantno završi šerif taj susret, kao što ga je i započeo. — Nadam se da ćete ostati ovdje malo dulje. Ovome je gradu potrebno malo vedrine i ljepote.

Stari roditeljski dom – čudovišna zgrada od kamenja, oblaka i dasaka – probudi u Roxanni mnoge uspomene, no malo je njih bilo toplih, ugodnih. Vandiveer Storm nije bio nipošto onakav otac kakav je bio potreban djevojci poput nje. Bio je korektan, ponekad čak brižan, no bilo je to sve prije nego roditeljska ljubav.

Ušavši u kuću i susrevši se s ocem, Roxanne se sjeti kako je čak pomišljala da mu do posljednjeg centa vrati novac, što ga je pozajmila od njega prošle godine, samo da vidi što će on na to reći. Ali je odlučila da mu ga ne vrati. Potrebniya joj je gotovina nego njemu. Osim toga, valjda otac može povremeno pomoći kćeri. A Van Storm nije tako često pomagao svojoj »drugoj« kćeri.

U sobu udoše Opplet i Leckonby. Polusestra Sada nije joj rekla da će i ta dvojica biti na večeri. Došli su izbrijani i dotjerani, pozdravili je uljudno, ali sudržano.

Dok su ispijali piće, Leckonby se malo opusti.

– Nisi pvela Doda sa sobom ovaj put? – upita je.

– Nisam. Žalim, Harpe – mirno mu odgovori. – Znam kako vas dvojica željno čekate da ga vidite.

– Željno ili ne – plane Opplet na njezinu podrugljivost – no vidjet ćemo ga i pobrinuti se za njega kad za to dođe vrijeme!

– Da, vrlo dobro surađujete vas dvojica – prezrivo će Roxanne. – Građane Cheyennea veoma se dojmio vaš zajednički rad kad već nije vaša hrabrost.

Leckonby se kiselo osmjehne, no Opplet je bio vrlo bijesan.

– Nemojmo se svađati, a još nismo ni sjeli za stol – prekinе takav razgovor Vandiveer Storm. – Ti si, Roxie, oduvijek imala zao jezik. Obuzdaj ga kad si u ovoj kući.

– Da, oče! Oprosti! – podrugljivo se nakloni Roxanne.

Držeći čašu u ruci, Sada je bila sve vrijeme odsutna. Kao da je ne zanima nitko i ništa.

Roxanni se učini da su u posljednjih nekoliko mjeseci Opplet i Leckonby ogrubjeli. Ni mržnje im nije nedostajalo. Zatekne samu sebe kako se pobojala za Farisa Dodrilla.

XXIV

U uskom kanjonu sjeverno od Caprocka stari i sijedi Leander Pipp pjevuo je staračkim glasom, rasedlavajući mulu. Kad ju je poveo prema koralu, Dodrill se udalji, da razmisli o obavijestima što mu ih je starac upravo bio dao, vrativši se iz gradića.

Lipanjsko poslijepodne bilo je neobično vruće, no ovdje, na travnatoj zaravni ispred starčeve skromne kolibe, bilo je podnošljivo, jer su tu već padale sjene stjenovitih padina kanjona. Nedaleko je žuborio potok uz koji su Dodrillovi konji mirno pasli s drugom starčevom mulom.

Dodrill se bio obrijao, okupao u potoku, te presvukao. Već se odmorio od duga jahanja. Nestrpljivo je žudio da ode u Caprock i završi s onim zbog čega je došao.

Starac mu je mnogo toga ispričao. Drew Opplet je u uredu, u Stormovu skladištu, a Harp Leckonby na putu s tovarnim kolima, no vratit će se večeras. Vandiveer Storm nije u uredu.

Provest će dan kod kuće sa svojim kćerima. Činilo se da će se Oppie večeras dulje zadržati u uredu. Ed Quill pak igra poker u salunu »Home Range«, a Shep Linderhal zaposlen je okupljanjem stoke. Stari šerif Tone Malam šepa ulicama, zabrinut i namršten. Ljudi odavna čekaju da Dodrill dođe i sukobi se s Oppletom i Leckonbyjem, no šire se i glasine da se Dodrill strašno opija u Cheyenneu.

Stari Leander Pipp, koga je Dodrill zvao Lee, sjajno je obavio svoj izviđački posao.

Dodrill pomisli kako bi mogao, sve obaviti još večeras. Čemu suviše planirati, otežati? Otići će u grad i obračunati s lopovima. Pobiti ih. A onda odjahati. Spreman je i za dulje jahanje. Dobro se odmorio.

No ne valja ni srljati. Ipak mora o svemu dobro razmisliti. Odjednom mu sine da će Leckonby rano večeras stići u grad iz Dakote. U gradu ga očekuju oko osam sati. Zašto ga ne bi dočekao izvan grada, obračunao s njim, pa sâm, umjesto Leckonbyja, dovezao kola u dvorište i pošao u ured k Oppletu? Oppie će biti iznenađen. Tada će lakše svladati i njega, a onda pobjeći iz grada. Zbog toga će mu konji, jahači i tovarni, morati biti negdje u blizini.

Ova mu se zamisao ne učini lošom. Trebat će još samo razmisliti o pojedinostima. Nije, na primjer, znao kako će na sve uzvratiti ostali Stormovi ljudi, a napokon i cijeli grad. Vjerojatno nitko ne obožava Oppleta i Leckonbyja, no nagrada od pet tisuća dolara nije raspisana na njihove nego na njegovu glavu. Još je otvoren lov na njega. Neće se nigdje smjeti dugo zadržati.

Ljudi će biti preplašeni, ali i pohlepni za nagradom. A ako ga ugledaju još i Van Storm, Ed Quill i Shep Linderhal, morat će se iz grada probijati pucnjavom. Trebat će mu i sreće, mnogo sreće, jer – sve ne može predvidjeti.

Odluči da o svemu porazgovara s Ledanderom Pippom.

– Poći ću s tobom, Dode – reče starac, saslušavši cijeli plan. – Vodit ću ti konje i čekati te s njima gdje god to budeš želio.

– Ne želim, Lee uvaliti i tebe u neprilike – napomene Dodrill.

– Na mene se – pogladi se starac po bujnoj sijedoj bradi – u Caprocku nitko ne osvrće. Neću imati neprilika.

– Zahvalan sam ti za sve ovo. Lee!

– Ne zahvaljuj mi, mladiću. I ja sam tebi oduvijek zahvalan što me gotovo jedini posjećuješ.

Rano su večerali, čak mirno oprali i pospremili posude, te krenuli. Dodrill spremi jedan revolver u torbu o sedlu, dva opasa, a jedan gurne ispod jakne. Mogao je, bez ponovnog punjenja oružja ispaliti petnaest metaka. Vrlo pažljivo pričvrsti opremu na tovarnom konju. Sve je moralo biti spremno kako za oštru borbu tako i za iznenađan bijeg. Starcu reče da ponese sjekiru.

– Lijepo je ovdje kod tebe, Lee – reče Dodrill, gledajući oko sebe u suton. – Gotovo mi je žao što odlazim.

– Možeš se vratiti kad hoćeš, sine – reče starac. – Uvijek si rado dočekan. Možeš se, bude li potrebno, skrivati ovdje kod mene.

– Hvala ti. No morat ću bježati dalje, mnogo dalje.

Izjahaše iz kanjona, te pojašaše na jugoistok, prema cesti iz Dakote, kojom se vraćao Leckonby. Sunce je već zašlo, nebo je na zapadu bilo crveno poput krvi. U smiraj dana tiho se šušljala noć. Bilo je nekako svečano tiho. Dodrill se, pomišljajući kako polazi da ubije dva čovjeka, kako će se ugasiti dva ljudska života, prvi put upita koliko je mudro i pravedno to što namjerava učiniti. Čekao je dugo na tu osvetu i već se počeo smekšavati. Poslije tih ubojstava neće biti sretniji, neće vratiti život ni Tucku ni Bou.

Ali odagna sumnje. Mora to učiniti, osvetiti se, makar sâm poginuo! Do kraja života predbacivao bi sebi ako ne bi to učinio. Bilo je to životno načelo ljudi ove zemlje, ljudi njegova kova.

– Jesi li odlučan sine? – upita starac, kao da mu čita misli.
– Hoćeš li to učiniti čak po cijenu svog života?

– Moram, Lee – kimne Dodrill.

– Ne pokušavam te odvratiti, premda to neće pomoći ni Bou ni Tucku – sjetno će starac. – No ta dvojica, Opplet i Leckonby, zaslužuju da umru.

– I umrijet će! Bez ikakvih dvoumica! – odlučno će Dodrill.

Stigoše na mjesto što ga je Dodrill, dobro poznavajući cestu, još kod kolibe u mislima bio odabrao. Bio je to uspon ceste, u zavoju, a s obiju su strana bile još i dvije oniske stijene. Dodrill uze od starca sjekiru i obori jedno drvo. Stavi ga uz cestu, kako bi Leckonbyju, čim bude čuo da dolazi, njime pre-

priječio put. Kod Leckonby side s kola da ukloni drvo, izazvat će ga i obračunati s njim.

– Povući ću se malo dalje s konjima i pričekati te. Zato da ne moraš pješice, ako on ne dođe – praktično odluči stari Pipp.

– Dobro, Lee. No ako dođe, ići ćeš s konjima iza teretnih kola, a zatim mi konje ostavi kod ulaza u dvorište njihova skladišta.

– Učinit ću to. A sada zbogom, sine. Vaya con Dios!

Starac, vodeći Dodrillove konje i svoju mulu, nestade među grmljem uz cestu.

Dodrill sjede među paprat. Preostalo mu je još samo da strpljivo pričeka Leckonbyja.

Prije godinu dana stari Bo i on jahali su u Banbury da vide Tucka. No nisu ga vidjeli živoga. Izručio ga je Stuartovim daviteljima, ni kriva ni dužna, ovaj kućkin sin, koga sada očekuje. A zatim je taj Leckonby, zajedno s Oppletom, mučki ubio i Boa. Večeras će za to platiti. I to punom cijenom – svojim životom!

Bio je, razumljivo, nervozan. Šetao je uz cestu, izvlačio revolvere i vraćao ih u korice. Pogleda na zlatni sat, što ga je svojedobno Bou darovao njegov otac. Bilo je skoro osam sati. Leckonby će uskoro naići. Bit će iznenađen, no borit će se. Znao se Leckonby boriti, kad je morao, a i dobro je potezao revolvere. Stari ga je Bo uvijek opominjao da ne potcjenjuje Leckonbyja.

Mjesec se još nije pojavio, no vidljivost je bila dosta dobra, jer je nebo bilo osuto zvijezdama. Pružit će Leckonbyju priliku, bit će to poštena borba. On drukči-

je ne zna. Ne bi mogao ubiti Leckonbyja mučki, onako kako su on i Oppie ubili Boa, premda bi mu bilo vrlo lako skinuti ga vinčesterkom s visokog sjedala na teretnim kolima. Leckonby će morati vidjeti i shvatiti tko ga i zašto ubija. Mora gledati smrti u oči, bojati je se, prije nego što umre.

Začuvši škripu kola, Dodrill prebaci deblo preko ceste, a on se sakrije s vozačeve desne strane ceste. Dlanovi su mu se znojili, te ih obrisa o hlače. Srce mu je tuklo glasno, neravnomjerno. I grlu mu se steglo. Ovo čekanje oduvijek je bila prava muka. Bolje je kad čovjek uleti u borbu iznenada, u bijesu.

Cesta je zavijala prema njemu kao kakva uska siva vrpca. Noćni povjetarac donosio je miris trava i drugog raslinja. Dodrill pomisli kako je Leckonbyju lakše, jer ne sluti što ga očekuje. Pokuša ravnomjerno disati.

Uto ugleda zapregu od šest mula. Zamijeti da kola nisu iste marke kao ona što ih je on vozio prije godinu dana. Pohlepni Van Storm uvijek je volio ulagati novac u najnovija kola i opremu. Harp Leckonby bio je sâm na kolima. Upravo je, vidjevši da je pred usponom, počeo popuštati uzde i pucketati bičem.

Ugledavši prepreku na cesti,

– Nisam sposoban za to – zatrese Leckonby glavom. – Nisam ti dorastao u borbi revolverom. Ako me tu ubiješ, bit će to prljavo umorstvo.

– Umrstvo je bilo kad su objesili Tucka i kad ste vi mučki ubili Boa. Ovo neće biti umorstvo, Harpe!

Leckonby se ponižavao i glu-

mio strah, lukavo čekajući priliku da iznenadi Dodrilla, zavaraga, smanji njegovu pozornost, a onda posegne za oružjem. Dodrill je to znao. Znao je da se ta hulja nikada ne predaje.

– Pusti me, Dode – ponizno je molio Leckonby. – Nadoknadiću ti to. Platit ću ti. Daj mi priliku!

– Kao što si ti dao Trucku i Bou? – nasmija se Dodrill i namjerno odmahne rukom, gradeći se neopreznim.

Leckonby pomisli da je došao njegov trenutak te posegne za revolverom. No Dodrill je bio pripravan. I bio je vještiji, brži. Dodrill osjeti kako mu je metak okrznuo i opržio lijevo rame. Ali je njegov metak, ispaljen dijelić sekunde prije toga, odbacio Leckonbija prema stijeni. Dodrill ispali u njega još dva metka, odbacivši mu tijelo na sredinu ceste, tako da na njega natrče preplašene mule s kolima. Leckonby je još uspio posljednji put vrisnuti, a onda mu kopita zdrobe već mecima pogođen prsni koš. Lice i glava ostadoše mu, začudo, čitavi.

Dodrill smiri mule i izvuče leš ispod kopita, a zatim napuni revolver novim mecima.

Uto je stigao stari Pipp, te zajedno utovariše Leckonbyjev leš. Staviše ga ispod vozačeva sjedala. Odmaknuše stablo s ceste. Dodrill potjera zapregu, a Pipp zaostade sa svojom mulom i Dodrillovim konjima.

Jedan je gotov, a jedan je još ostao, svede račun Dodrill. U njemu nije bilo ni žaljenja ni kajanja.

XXV

Vrijeme kao da se vratilo godinu dana unatrag. Faris Do-

drill vozio je u skladišno dvorište natovarena kola, samo što su bila druge marke i novija, što nije znao kakav teret dovozi. Osim, naravno, Leckonbyjeva leša ispod vozačkog sjedala.

Ni glavna ulica nije se gotovo ništa promijenila u tih godinu dana. Iste zgrade, drvored, žmirkava svjetla. Stormovo skladište bilo je desno, s bliže strane poslovnih zgrada. Već se vidio natpis iznad prostranih vrata kroz koja su zaprege ulazile u dvorište. To se dvorište Dodrillu učini kao neka zamka. Da, s Oppletom će morati obračunati brzo, kako bi što prije mogao pobjeći i iz ovog dvorišta i iz grada.

U dvorištu je, pod treperavim svjetlima, bilo mirno u tim večernjim satima. I utovarna platforma goleme skladišne zgrade bila je prazna. Više istovarenih kola stajalo je, uredno postrojeno, malo dalje od nje. Samo se nekoliko muškaraca muvalo oko korala s konjima i zaprežnim mulama, oko šupa i radionice, a radila je i kovačnica. Sve gotovo isto kao prije godinu dana, samo što je u uredu, koji je bio osvijetljen, umjesto Stroma sjedio Opplet.

Iz skladišne zgrade izašao je stari John. Znatiželjno se zagledao u kola kad ih je Dodrill zastavio pred terasom ispred samoga ureda i počeo silaziti s njih, ostavivši uzde i povukavši kočnicu. Kroz osvijetljen prozor Dodrill zaista spazi Oppleta u uredu. Sjedio je, lijepo odjeven, za stolom, pušeći cigaru. S drugog kraja dvorišta neki radnik domahne Dodrillu da pritjera kola uz utovarnu platformu, radi istovara.

— Ja svoje istovarujem ovdje

— osmijehne se Dodrill, skidajući s kola Leckonbyjevo tijelo.

Bacio je tijelo na terasu ispred ureda. Tijelo padne i udari o uredska vrata. Dodrill stade, ruku opuštenih uz tijelo, pripravan da povuče oružje.

Drew Opplet se ukočio, kada je izašavši iz ureda, ugledao Leckonbyjevo tijelo.

— Dodrill?! — procijedi, sagledavši se kad ugleda i poznatu visoku omraženu spodobu.

— Tražio si me, Oppie — opasno uljudno reče Dodrill. — Eto me, tu sam!

— Ne... ne možeš to... nije pošteno... — počeo mucati Opplet, grickajući usne velikim izbočenim zubima.

— Je li bilo pošteno kad si Boa ubio s leđa, Oppie?

— Nisam! Učinio je to Harp. Ja sam stajao ispred Boa, Dode!

— Prokleta lažeš, Oppie! Nikada se ti ne bi usudio stati pored Boa. No zapravo si htio ubiti mene. Hajde da to sada riješimo. Da vidim kako brzo potežeš.

Opplet, dotle gotovo ukočen, počeo se tresti od mržnje i straha. Posegne za revolverom. No Dodrillu se brže, mnogo brže stvoriše oba revolvera u rukama. Oppletov metak pogodi u kola, prozviždavši kraj Dodrillove noge. Oba Dodrillova metka pogodiše Oppleta, odbacivši ga na uredska vrata. Pogoden u trbuh i prsa, Opplet je uspio zapucati još jednom. Metak prozvižda Dodrillu opasno blizu glave. Oba Dodrillova revolvera planuše još jednom. Trećim metkom pogodi Oppleta u prsnu kost, a četvrtim točno u usta. Opplet padne na terasu, mrtav, kraj Leckonbyja.

Dodrill potrči prema izlazu iz

dvorišta, gdje su ga, po dogovoru sa starim Pippom, trebali da čekaju njegovi konji. Iza sebe začu viku i kletve, a netko spomene i njegovo ime. Oko nogu mu zapljušte puščani meci. Pucao je za njim stari John. Dodrill posegne za revolverom, no odluči da ne uzvraća na pucnjavu. Starac mu je gađao u noge, ali je prestao pucati kad je vidio da Dodrill ne uzvraća.

Konji su ga čekali. Leander Pipp je dokraja izvršio obećanje, privezavši ih na dogovorenom mjestu.

Dodrill se baci u sedlo, pojača dorata te povuče i tovarnog konja. U posljednji čas, jer su prema skladištu, privučeni pucnjavom, sa svih strana pritrčavali mnogi građani. Dodrill krene galopom prema središtu grada, kao i prije godinu dana, ne želeći više pucati ni u koga. Dosta mu je bilo ubijanja.

Bilo mu je drago što nigdje nije vidio Leandera Pippa. Starac se, dakle, na vrijeme povukao. Dodrill potjera dorata prema Western Avenue, kao i prilikom bijega prije godinu dana. Ljudi na ulici su mahali rukama, pokazujući jedni drugima prema Stormovu skladištu. Razmicali su se, međutim, pred Dodrillovim konjima u galopu.

Prije nego što je dospio skrenuti u Western Avenue, Dodrill spazi kako prema njemu, od saluna »Home Range« dolaze dva jahača. Bili su to Shep Linderhal i Ed Quill. Prokletstvo! Baš na njih je morao naletjeti u trenutku kad je već pomislio da se izvukao! Ovaj će put sigurno pucati u njega, poslije onoga što im je u Cheyenneu priredio u salunu »Lamie Lou«.

Shvatio je da Linderhal i

Quill podbadaju konje i posežu za revolverima. Dodrill konačno zamakne iz Front Streeta u Western Avenue. Požurivao je dorata, no tovarni mu je konj smetao, povlačeći povodac. Spazio je kako se Linderhalu i Quillu pridružuju još neki jahači. Imao je za sobom već pravu potjeru. Kada za njim učestaše pucnji, shvatio je da će morati ostaviti tovarnog konja, jer ga je usporavao u bijegu.

Odgalopirao je konačno iz grada u preriju. Upravo je bio kraj napuštene kolibe Angela Ortiza, kadli osjeti kako se snažno zategnulo uže kojim je tovarni konj bio vezan za oblučje doratovog sedla. Pogodili su mu tovarnog konja! Istodobno je vidio kako mu se Linderhal i Quill sve više primiču, ostavljajući za sobom ostale progonitelje.

Uto mu pogodiše i dorata. Dodrill u posljednji čas skoči s konja, spretno, poput mačke. Zapuca na Linderhala i Quilla, te ih razdvoji. Zgrabi s konja obje vinčesterke, te torbe sa sedla i pobrza u Ortizovu kolibu. Bila je izgrađena od nepečene opeke i drveta, no bila je dobrodošao, jedini zaklon.

Koliba se, naravno, sastojala od samo jedne prostorije. Vrata i dva mala prozora bili su okrenuti prema cesti. Na ostalim zidovima nije bilo nikakvih otvora. Zatvorivši teška vrata, Dodrill pomisli kako mu je koliba gotovo mala utvrda, no mogla bi mu, kada ga opkole, postati i smrtna kloпка.

Prsa su mu se nadimala, srce kao da je tuklo o rebra. Otvorivši torbe, što ih je uspio skinuti sa sedla, povadi iz njih napunjene revolvare, a zatim metke

kalibra 44, koji su mu služili i za revolvere i za puške. Obilato s znojio, odjeća mu se lijepila uz tijelo. Moći će ih zadržati tamo vani, ima dovoljno oružja i metaka, moći će izdržati dugu opsadu. No to neće potrajati vječno. A pobjeći odavde neće moći.

Mjesec je već bio izašao. Pogledavši kroz prozor, Dodrill spazi poveću skupinu konjanika. Okupljali su se u zaklonu, s druge strane ceste. Ispali na njih nekoliko metaka, radi opomene, a onda stade pažljivije razgledati kolibu. Grubo istesan stol primakne k prozoru i rasporedi po njemu sve oružje i metke. U torbama je imao i dosta hrane, no ustanovi da je zaboravio skinuti sa sedla čuturu s vodom. Još i to! Njegov otpor ovisit će, dakle, i o njegovoj žeđi. Koliko će moći izdržati. Ne smije misliti na to!

U svakom slučaju, neće moći izdržati dugo. Sve je pošlo po zlu onoga časa kad su pod njim ustrijelili konja. No borit će se, sve dok bude mogao povlačiti obarač na pušakam i revolverima. Njega neće nikada objesiti! Poginut će u borbi!

No ako šerif Malam nekako uspije odvući sve te ljude odavde, tada bi se mogao predati zakonu, što bi za njega bilo najpovoljnije. Šerif je znao da su Lekkonby i Opplet dobili što su zaslužili, no hoće li u to moći uvjeriti i cijeli grad? Pogotovu ako gomilu povede Vandiveer Storm, Shep Linderhal i Ed Quill.

Čudno je to kako se stvari razvijaju u životu. Da nije bio u Cheyenneu onako napet, razdražljiv, da se uljudnije ponio prema Quillu i Linderhalu, možda sada ne bi bio u ovoj ko-

libi, nego bi već davno jahao slobodan, podalje od grada, u preriji. No dolazeći u Caprock, znao je u što se upušta. Ne vrijedi sada sebi predbacivati. Iz te kože ne može nikamo! Što je, tu je!

U kolibu već pošeće udarati meci. Neki su nagrizali ne osobito čvrste zidove, neki dolijetali kroz prozor. Dodrill shvati da bi ga mogao raniti i neki od zidova ili stropa odbijen metak. Uzvrćao je pucnjavom, tek toliko da spriječi progonitelje da se približe kolibi.

Sprijeda mu nisu mogli prići. Ali je morao paziti na to da se ne prišuljaju kojem od pobočnih ili stražnjem zidu kolibe. Uspiju li tamo postaviti dinamit, propao je.

Ispraznivši vinčesterku, Dodrill zapuca iz para koltova. Pucalo je tako brzo i žestoko da su oni u opsadi mogli steći dojam kako su u kolibi s njim barem još dvojica revolveraša. No pucalo je u zrak ili u zemlju, ne želeći više nikoga ubiti.

Jednom je začuo Van Stormov glas. Njegov tast nagovarao je ljude da jurišaju na kolibu; no nitko se nije usuđivao potrčati preko mjesečinom obasjanog otvorenog prostora prema kolibi, ni za Štroma ni za njegovu nagradu od pet tisuća dolara.

Poslije je čuo kako se Van Storm svada sa šerifom Malamom. Šerif dovikne Dodrillu kako će mu jamčiti sigurnost i pravedno suđenje, preda li se zakonu.

— Tebi vjerujem Tone — dovikne mu Dodrill — no ne vjerujem toj gomili oko tebe. Pošalji ih kućama! Tada ću možda ići.

Malam ih je vjerojatno pokušavao poslati kućama, ali se gomila nije smanjivala, nego čak povećavala.

Dodrill je shvatio da su tamo, preko ceste, bile dvije skupine ljudi. Jednu su činili uzbuđeni gledaoci, promatrači muvajući se ukolo, pričajući šaleći se međusobno. Drugu skupinu, opasniju, činili su oni koji su došli da ga ubiju, a oni su bili ozbiljni, namršteni, razdražljivi, u lovu na čovjeka, njegovi neprijatelji, koji su ga okružili, satjerali u zamku puškama i mržnjom.

Dodrill shvati da je njegova pogibija samo pitanje vremena. Pomišljao je čak da sebi prekрати muke. Ne da sâm sebe ubije, nego da otvori vrata i izađe pred progonitelje. Nije imalo smisla odgađati neizbježan kraj. No u njemu je ipak pobijedio prirodni instinkt – nada i borba za život do posljednjeg daha. Nastavio je, dakle, čekati, pucajući povremeno na progonitelje na mjesecini.

Da samo nije te proklete nagrade, ne bi bio u toj klopci! I ne bi ovamo došao cijeli grad! Došli su vidjeti kako će umrijeti. Moćni će Storm na kraju pobijediti, iako mu je ubio dvojicu pomoćnika, Oppleta i Leckonbyja. Uvijek pobjeđuju moćni, bogati. Nesretni pojedinac, samo s konjem i revolverima, makar i s hrabrim srcem, na kraju gubi.

Pitao se jesu li i Sada i Roxanne tamo preko ceste. Vjerojatno su i one došle vidjeti njegov kraj. Sada mu želi smrt više nego ikada otkako je ubio i Oppleta. A i Roxanne ga vjerojatno, mrzi. Možda je došla da se sastane s Leckonbyjem. Bilo je nečega između njih. Čeznu da-

kle, tamo vani za njegovom smrću Storm i obje njegove kćeri. Tamo su i Quill i Linderhal, koji bi rado stekli nagradu za njegovu glavu, a tko zna koliko je još takvih u onoj gomili! Ljudi se i ne razlikuju mnogo od vukova – kad jedan padne, drugi pohrle da ga rastrgnu.

Znao je kako se morao osjećati jadni Tuck one noći na ranchu, očekujući smrt. No on je ovdje u boljem položaju – ima oružje i dovoljno metaka. Pokazat će im kako se bori.

Nadao se da se stari samotnjak Pipp vratio u svoju skromnu kolibu i da već spava. Pomisli i na Sandyja Wallacha, drugoga među rijetkim svojim prijateljima u Caprocku: vjerojatno sada pada s nogu u svojem prepunom salunu, jer je zacijelio cijeli grad budan i žedan. Sandy mrzi i perzire ovu gomilu, no Dodrillu ne može pomoći. Neće mu, čini se, moći pomoći ni šerif Malam.

Čim svane dan, vjerojatno neće oklijevati da ga dotuku. Raznijet će eksplozivom i kolibu i njega. No kad svane, on neće čekati na takav kraj. Izaći će pred njih s vinčesterkom i kol-tovima.

Ujutro, poslije tri sata, gomila se počeo osipati. Neki su se građani ipak zaželjeli počinka. No odlazili su samo gledaoci, ali ne i oni iz skupine s puškama.

Dodrill pojede jedan od sočnih Pippovih sendviča s govedinom. Morao je opet pomisliti na to kako nema ni kapi vode.

Spazi kako se trojica pokušavaju približiti kolibi. Odagna ih s nekoliko pucnjeva iz vinčesterke.

Poslije toga bilo je sve do zore prilično mirno. Dodrill čak pri-

pali lulu i pokuša se odmoriti. Sjede, oslonivši se leđima o zid.

Čim svane, oni iz opsade poduzet će akciju. No bolje i to, bolje i smrt, Nego ovo beskonačno iščekivanje.

XXVI

Dodrill je promatrao kroz prozor sivilo zore, te prve odbjeske s istoka, odakle će se uskoro pojaviti sunce. Pomisli kako će promatrati lijep, ali posljednji izlazak sunca u svom životu.

Kako to i biva u takvim životnim prilikama, na trenutke mu se činilo da je sve ovo već nakad prije bio doživio. Čak su mu se pojedinosti činile poznatim. Kao da je znao da će se sve ovako završiti – u sivo jutro, on sâm protiv cijelog svijeta, prognan, okružen ljudima s puškama.

Prene se iz razmišljanja, začuvši Van Stormovo dozivanje.

– Izadi, Dodrille! – vikao je njegov tast. – Ne izađeš li, raznijet ćemo kolibu eksplozivom! Budi pametan, izadi i predaj se!

– Idi do vraga! – odbrusi mu Dodrill.

Nebo na istoku rumenjelo se i plavilo. Siva boja uzmicala je pred plavom i ljubičastom, ružičasta se pretvorila u tamniju crvenu, limunski žuta prelila se u raskošnu žutu, kad se na obzoru pojaviše prve sunčeve zrake. Ako mu je, pomisli Dodrill, ovo posljednji izlazak sunca, barem je prekrasan.

Na kolibu se u taj čas sruči kiša metaka, po zidovima, kroz prozore. Oni vani ili su izgubili strpljenje ili su mu odvlačili pozornost, riješivši da se doista privuku kolibi i postave uza zid dinamit. Dodrill se zakašlja od

prašine i dima. – Hej, hrabra kopiladi! – dovikne im. – Samo kad bih vam se mogao suprotstaviti na otvorenom!

Pucnjava prestade, iznenada, kao što je bila i započela. Nastala tišina bila je opasna, zloslutna. Možda su, pomisli Dodrill, već uspjeli postaviti eksploziv uz stražnji zid.

– Obustavi vatru, Dode! – začu se glas šerifa Malama. – Dolazimo ti na mali razgovor.

Kroz prozor je ugledao šerifa Malama kako prilazi cesti s nekim muškarcem, nižim od sebe, u crnom odijelu. Bio je to Asa Scarbath, Zamjenik saveznog šerifa. Dodrill odahne. U njemu bljesne tračak nade. Možda ga Asa uspije izvući iz ovoga. Imao je veći ugled i moć nego gradski šerif Malam. Ljudi se neće tek tako suprotstaviti saveznom čuvaru zakona.

Prijeđoše cestu. Dodrill ih dočeka, proturivši kroz prozor cijev vinčesterke.

– Dovoljno ste blizu! Kako ste, Tone i Ace?

Čuvari zakona bili su bez pušaka. A revolveri si im počivali u koricama. Promatrali su Dodrila prijateljski.

– Ohladili smo Van Stroma i ostale i nadziremo situaciju, Dode – reče mu Tone Malam. – Najbolje ti je da podeš s nama.

– Ja ću te uhapsiti i zaštititi – dodade Asa Scarbath. – Nitko se neće usuditi poduzeti bilo što protiv tebe.

– Nisam siguran – osmjehne se Dodrill. – Ima među tim ljudima mnogih koji bi me željeli vidjeti mrtvoga.

– Neće se usuditi suprotstaviti vladi Sjedinjenih Američkih Država, čiji sam ja predstavnik

– uvjeravao ga je Šcarbath. – Znaš da ne možeš ostati ovdje, Dode!

– Raznijet će i tebe i kolibu!
– doda gradski šerif Malam, žvačući duhan. – Podi s nama, sinko!

– Hapsite li me zbog ubojstva Harpa i Oppieja?

– Mora izgledati kao da činimo baš to – objasni Malam. – No nikada ne bi bio osuđen za to, ako bi i bilo suđenja. Neće ga, međutim, ni biti!

– Mogli bi me linčovati, Tone. Ili ubiti kasnije, u čeliji.

– Ja ću te izvesti iz grada, Dode – reče Asa Scarbath. – Reći ću da te vodim u Helenu, na suđenje. No neće biti ni suđa, niti ću te ja odvesti tamo.

– Ubio si ih u samoobrani, a i zaslužili su to – nastavi Tone Malam. – Ubili su mučki staroga Boa, a Harp je namjestio klopku tvom bratu Tucku, koga su nevinoga objesili. Znamo to isto tako dobro kao i ti, Dode. Nastojimo te samo spasiti odavde.

– Dobro, izaći ću! – napokon će Dodrill.

– Gledaj da to izgleda propisno – opomene ga Scarbath. – Izbaci najprije revolvere, a zatim dopusti da ti Malam stavi lisičine.

– Ovo potonje mi se osobito ne sviđa – oprezno će Dodrill. – Ali valjda je i to dio predstave.

Otvori vrata i izbaci na travu, pred dvojicu šerifa, sve svoje oružje, osim jednog revolvera koji je zadržao u unutrašnjem džepu jakne.

Tone Malam zazviždi kada su pred njega pale dvije vinčesterke i pet koltova.

– Ti si se bio dobro naoružao! – primijeti Asa Scarbath skupljajući oružje.

Strpavši sve ostale stvari u torbe, Dodrill izađe iz kolibe.

– Ostavi mi jednu ruku slobodnu, Tone – reče kad je šerif posegnuo za lisičinama. – Možda ću se i sâm morati braniti, ako nas zaskoče.

Šerif kimne i ostavi mu slobodnu desnicu. Drugi kraj lisičine zadrži u svojoj ruci, te tako povede Dodrilla.

– Podimo! – reče Scarbath, stavši s druge Dodrillove strane. – Mogla bi nam ovo biti duga, teška šetnja.

– Jesu li Ed i Shep još ovdje? – upita Dodrill, prebacujući torbe preko ramena.

– Jesu – kimne Malam. – No opomenuo sam ih, a isto sam tako opomenuo i Van Storma i tvoju bivšu ženu Sadu.

– Nadajmo se da će te poslušati – kiselo se osmjehne Dodrill.

Hodajući između dvojice šerifa, Dodrill se osjećao kao da se vratio iz zagrljaja sigurne smrti. Ali još nije bilo sve gotovo. Vani ga je čekala razdražena gomila, s puškama i revolverima. Ljudi koje je poznavao već osam godina, a koji su ga maloprije svakako htjeli ubiti. Promatrali su ga sada većinom s mržnjom, neki s gnušanjem, malo koji s naklonošću. Spazio je kako mu se osmjehuju Sandy Wallach i Leander Pipp. I dobri starac bio je, dakle, ovdje.

– Ne vjerujem da će išta poduzeti – promrmlja Scarbath Dodrillu. – No ako pokušaju, dodat ću ti revolver u desnicu.

– A ja ću ti odmah osloboditi i lijevicu – obeća Malam.

VA VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA

LASO

EVA

erotika

SUPERSTRIP

Tom i Jerry

TI

SIRIUS

MAGAZIN

erotika

Svaki
tjedan

Svakih
14 dana

Svakih
14 dana

Svakih
14 dana

Svakih
14 dana

Svakog
13. u mjesecu

Svakog
5. u mjesecu

Izlazi
povremeno

Svaki mjesec

Ljudi su se natisnuli u dvored, uz cestu. Dodrill je vidio među njima i mnoge žene i djeću. Roxanne i Sada stajale su uz oca. Na Stormovom i Sadinom licu Dodrill zapazi očitu mržnju, ali na Roxanninom to ne zamijeti, bilo je bezizražajno hladno, kao maska. Storm i Sada željeli su mu smrt. Storm je i sada, kao i prije godinu dana, stiskao u rukama omiljenu sačmaru skraćene cijevi. Tada je Dodrilla spasio šerif Malam, odbivši u drugom smjeru cijev sačmare u trenutku kad je Storm povlačio obarač.

Trojica muškaraca pošla su, dakle, kroz taj dvored ljudi cestom prema Caprocku. Gomila je zurila u njih. Dodrill je bio svjestan toga da je sada bliže smrti nego dok je bio opkoljen u kolibi. Svakoga trenutka netko je mogao zapucati u njega. Osjeti kako mu, na tu pomisao, prodoše tijelom trnci – kralješnicom sve do tjemena.

Trebalo je živaca, njemu, ali i Asi Scarbathu i Toneu Malamu da ga provedu kroz to mnoštvo ljudi. Preživi li ovo, dugovat će obojici šerifa neizmjernu zahvalnost.

Ed Quill i Shep Linderhal hladno su zurili u njega, dok je prolazio kraj njih. Sake su im pobijeljele od stiskanja pušaka. Željeli su ubiti Dodrilla. No odmaknuše se na znak Scarbathove ruke. Dodrill se pobojavao da će mu pucati u leđa.

Zatim su prolazili kraj Storma i njegovih kćeri. Sada se čak nagnula, da ga bolje vidi. Iz očiju joj je sijevala mržnja. Vandiveer Storm je gundao, petljajući nešto oko sačmare. A Roxanne je stajala ukočena kao kip. Do-

drill je bio siguran da će Storm pucati, da ga nitko neće u tome spriječiti.

– I vi mislite samo tako osloboditi ovoga prokletoga ubojicu? – zareži Dodrillov tast. – Pa neće vam poživjeti dugo, bilo da ga zadržite ili pustite!

Izenada Storm uperi pušku u Dodrilla. Roxanne zgrabi pušku za cijev. Nastade rvanje između oca i kćeri. Malam pusti Dodrilla, te zaklanjajući Dodrilla svojim tijelom, jurne na Storma i obori ga snažnim udarcem, toliko snažnim da ovaj pade na cestu, a iz usta mu poteče krv.

Među ostalima, nastade komešanje, odmah se primaknuše Quill i Linderhal, no svi ustaknuše pred koltom što se našao u ruci Ase Scarbatha. I Dodrill je, stojeći kraj zamjenika saveznog šerifa, stiskao u ruci svoj revolver, dotle skriven u džepu jakne. Priskoči im u pomoć i šerif Malam, također s koltom u ruci.

– Prokleti Storm gotovo je uspio – procijediti Malam, kad su nastavili put.

– Bilo je vrlo gusto – prizna i Scarbath. – No sada, kad je Van Strom dobio svoje, neće više nitko ništa pokušavati.

– Čudim se da Sada nije pokušala nešto – suho primijeti Dodrill.

Ne osvrćući se, išli su prema gradu. Dodrill je i dalje osjećao na leđima mnoge poglede pune mržnje, blizinu smrti.

Onda mu sine kako se vara kad misli da su ga dva šerifa jutros oslobodila. Ništa i nitko ne može njega, Farisa Dodrilla, osloboditi na dugo vremena. Zacijelo će uskoro poginuti,

umrijeti na način kako je i živio.

– Zahvalan sam vam, ljudi – reče ipak dvojici šerifa. – Zaista ste prošli kroz svašta, zajedno sa mnom. Izložili ste svoje živote, da biste spasili moj.

Asa Scarbath je šutio. A Tone Malam promrmlja, ispod morževskih gustih brkova, nešto u tom smislu kako je Dodrilla zapravo spasila Roxanne.

– Imao si i skriven revolver protiv nas, zar ne, Dode? – mirno ga upita Malam.

– Jesam, Tone – prizna Dodrill.

Asa Scarbath poprati taj odgovor grohotom.

– Pa mogao ti je i zatrebati, ali ne protiv nas. Čini mi se da ćeš i dalje morati nositi revolver, sinko. Do kraja života! – zaključio šerif Malam.

Faris Dorill kimne, s razumijevanjem.

Bili su već u predgrađu Caprocka.

Dodrill je vidio kako su mnogi građani otvarali prozore, da bi pustili u svoje domove zrake rumenog sunca na izlasku.

U PRIPREMI:

Frank Saboth
MIRIS BARUTA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 22,460 d, a za šest mjeseci 11,230 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso« izdanje OOUR-a IRO)

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 400.000 d, c/b stranica 250.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet, mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. XI 1983. Rukopisi se ne vraćaju.

**13 JE SRETAN
BROJ ZA – KRIMIĆE!**

**Svakog 13. u mjesecu na svim kioscima
novi broj TRAGA, biblioteke kriminalističkog
bestseler! TRAG je uvijek na tragu
najboljih svjetskih krimića!**